

ŽIVA ZAJEDNICA

lebendige gemeinde

**Došli smo mu
se pokloniti!**

**Wir sind gekommen,
um ihn anzubeten!**

Naslovnica:

S 20. svjetskog dana mladih u Kölnu;
snimio: A. Polegubić

ŽIVA ZAJEDNICA lebendige gemeinde

List hrvatskih katoličkih zajednica u Njemačkoj
Zeitschrift der kroatischen katholischen Gemeinden in Deutschland
www.zivazajednica.de

60435 Frankfurt am Main
An den Drei Steinen 42 d
Tel.: (069) 9540480
Fax: (069) 95404824
E-Mail: zivazajednica@t-online.de
kroatenseelsorge@t-online.de

Izdavač/Herausgeber:
Hrvatski dušobrižnički ured
Kroatenseelsorge in Deutschland

Odgovara/Verantwortlich:
P. Josip Bebić

Glavni urednik/Chefredakteur:
Dr. Adolf Polegubić

Uredništvo/Redaktion:
P. Josip Bebić, Željka Čolić,
Stjepan Herceg, dr. Adolf Polegubić,
Antonia Tomljanović-Brkčić,
P. Jozo Župić

Grafička priprema/Layout:
Romana Kašaj, Marija Lovrić

Tisak/Druck:
Spengler's Druckwerkstatt GmbH
64572 Büttelborn

Godišnja pretplata s poštarinom/
Jahresbezugspreis incl. Porto: € 16,-
za ostale europske zemlje: € 22,-
za prekomorske zemlje: € 35,-
Bankverbindung:
Konto Nr. 129072 (BLZ 500 502 01),
bei der Frankfurter Sparkasse

Zadnja stranica:
Pogled na Tulove grede na Velebitu;
snimio: A. Polegubić

NAGRADE I ODLIČJA

„Franz-Werfel-Menschenrechtspreis“ biskupu Komarici

Hrvatski biskup iz Banje Luke dr. Franjo Komarica primio je u subotu 25. lipnja nagradu za ljudska prava „Franz-Werfel-Menschenrechtspreis“ u povijesnoj crkvi sv. Pavla u Frankfurtu na Majni, koju je uručila njemačka zaklada „Zentrum gegen Vertreibungen“ (Centar protiv progona). Nagradu je u ime zaklade uručila Erika Steinbach. Pozdravnu riječ uputila je i nadgradonačelnica Frankfurta Petra Roth istaknuvši kako u gradu Frankfurtu trenutno žive pripadnici 160 nacija. Nakon primanja nagrade prigodno predavanje pod nazivom: „Domovinsko pravo: iluzija ili stvarnost?“ održao je mons. Komarica.

Centar protiv progona na taj način, kao se kaže u opisu nagrade, priznaje djelo biskupa Komarice, kao hrabrog čovjeka koji je u teškim vremenima etničkog čišćenja u Bosni i Hercegovini postao moralni autoritet. „Od početka rata u Bosni i Hercegovini od 1992. bio je branitelj ljudskog dostojanstva i ljudskih prava te glasnik za obespravljene. Zauzimao se podjednako za katolike, muslimane i za pravoslavne.“ Nagrada je dotirana s 10.000 eura. Zaklada nagrade dodjeljuje zaslužnim pojedincima, inicijativama i skupinama koje djeluju na afirmaciji ljudskih prava.

A. P.

„Red Danice Hrvatske“ Ernstu Brücku

U Kölnu je 30. lipnja dodijeljeno odličje Republike Hrvatske „Red Danice Hrvatske“ Ernstu Brücku, kojim ga je predsjednik Franjo Tuđman odlikovao za njegove zasluge glede humanitarne aktivnosti tijekom Domovinskog rata. Dodijeli toga visokog odličja, koje je gospodinu Brücku uručila veleposlanica RH u Njemačkoj dr. Vesna Cvijetković-Kurelec, bili su, uz mnoge pozvane goste fra Josip Bebić, delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj, Silvio Kus iz konzularnog predstavništva RH u Düsseldorfu, i predsjednik HSK-Njemačke i predsjednik Koordinacije HDZ-a za NRW Branko Marić. Nazočne goste pozdravio je fra Josip Lucić, voditelj HKM Köln, u čijim se prostorijama svečanost uručivanja odličja održala.

Snimio: B. Marić

Prigodno slovo o gosp. Brücku održao je delegat o. Bebić, koji je nazočne goste podsjetio na vrlo teška vremena u kojima smo se nalazili za vrijeme napada na našu zemlju. O. Bebić je u to vrijeme bio voditelj HKM Köln te je kao takav vrlo dobar poznavatelj događaja i aktivnosti u Kölnu i njegovoj okolini. Istaknuo je kako je bilo vrlo značajno u tim trenucima imati prave prijatelje koji su poput gosp. Brücku imali veliko razumijevanje za „hrvatsku stvar“. Svojom zauzetošću Ernst Brück i drugi prijatelji pomagali su Hrvatskoj i Hrvatima u najtežim trenucima. Jedan od najvažnijih projekata koje je gosp. Brück u suradnji s gosp. Coninom pokrenuo, nosio je naziv „Dach über dem Kopf“. Tom inicijativom omogućeno je mnogim Hrvatima čije su kuće i stanovi stradali za vrijeme srpske agresije i granatiranja JNA, pomoću prikupljenih financijskih sredstava od strane Malteser Hilfswerka, ponovno izgraditi svoja ognjišta.

Kristijan Tušek

● XX.SVJETSKI DAN MLADIH

Milijun mladih slavilo s Papom

str.

6

● UBIJEN BRAT ROGER

Brat Roger bio je prorok mladih

str.

4

● ADMIRAL D. DOMAZET-LOŠO

Istina o Oluji

str.

18

ZNACI VREMENA: fr. Frano Prcela
Koraci praštanja i pomirenja

12

LIETNO SLAVLJE U HKM MÜNCHEN:
„Zajedno gradimo Crkvu!“

16

SUSRET S HRVATSKIM MILOSRDNI-
CAMA U ST. AUGUSTINU

20

SOCIJALNI SAVJETNIK: S. Herceg
Jedno, dvojno ili višestruko držav-
ljanstvo?

25

BEITRÄGE IN DEUTSCHER SPRACHE:

P. Josip Bebić: Wir sind gekommen,
um Ihn anzubeten

Ansprache von Papst Benedikt XVI.
vom Marienfeld: „Gehen wir voran
mit Christus“

13-15

|| Mladi pristigli u Köln sa svih kontinenata vratili su se u svoje zem-
lje kao veleposlanici Božje poruke, kao glasnici mira i nade. ||

Veliko svjedočanstvo mladih

U središtu Papine propovijedi na završnom misnom slavlju u Marienfeldu, 21. kolovoza, bila je Euharistija. „To je ta stvarna pretvorba koja se dogodila u dvorani Posljednje večere i koja je bila određena da pokrene proces preobrazbi čiji je posljednji cilj preobrazba svijeta time što će Bog biti sve u svemu. Svi ljudi oduvijek u svome srcu nekako očekuju promjenu i preobrazbu svijeta. Ovo je taj čin preobrazbe koji jedini može promijeniti svijet. Nasilje se preobražava u ljubav, a tako i smrt u život“, kazao je papa Benedikt XVI., a njegovu poruku nije samo čulo milijunsko mnoštvo mladih i drugih vjernika na Marienfeldu, već i drugi milijuni ljudi preko sredstava društvenog priopćavanja. I doista nije moglo biti bolje poruke u ovom nasiljem izmučenom vremenu. Mladi pristigli sa svih kontinenata iz više od 100 zemalja vratili su se u svoje zemlje kao veleposlanici Božje poruke, poruke

Radosne vijesti, kao glasnici mira i nade. Vratili su se i u Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu odakle ih je bilo više od 3.000. Za mnoge od njih, kao što su i posvjedočili, bit će to nezaboravni trenuci njihova života. Jedan broj njih vratio se i u hrvatske katoličke zajednice u Njemačkoj da zrelje svjedoče svoju vjersku i nacionalnu posebnost. Lijepo se od vremena do vremena okupiti na takvim susretima, ali još je dragocijenije svakodnevno živjeti svoju vjeru u svom životnom staležu, na svom radnom mjestu i crkvenoj i društvenoj zajednici. Zato je Susret u Kölnu jedno veliko svjedočanstvo mladih da je to itekako moguće, i da u životu nema jednostavnih i laganih rješenja.

Nakon što su brzo prohujali godišnji odmori, bliži se i početak školske i vjeronaučne godine. Radi se o još jednom, novom početku, novoj prilici za ostvarenje općeg i osobnog dobra.

Urednik

Iz delegatovog Duhovnog poticaja

Došli smo mu se pokloniti

Drage čitateljice i čitatelji!

Napokon se dogodio 20. svjetski susret mladih s Papom. Dragi mladi, u središtu naše i Božje pozornosti bijaste vi i Papa s više stotina kardinala, biskupa i desetaka tisuća svećenika, redovnica i redovnika. Čitava Katolička crkva u malom. Vjerujem čvrsto da ste vi mladi pozvani na velike stvari, i da će se ljudi s vama mijenjati nabolje i da će otkriti i prihvaćati Krista kao Spasitelja svijeta. Vaš dolazak u Köln znak je vaše vjere i ljubavi prema Kristu. Vaše svjetlo je od Krista upaljeno prilikom krštenja. Pustite da svijetli pred vama da i nadalje ljudi gledaju vaša dobra djela i hvale Oca vašega u nebu. Žao mi je što se hrvatski mladići i djevojke iz Njemačke još više nisu uključili u ovaj nesvakidašnji susret s Papom. Šteta! Što se jednom propusti, ne može se više nadoknaditi. Drago mi je da su bili na susretu mladih u Kölnu brojni hrvatski biskupi na čelu s dvojicom hrvatskih kardinala Josipom Bozanićem i Vinkom Puljićem. Hrvatska mladež je smještena

u Leverkusenu. U tom gradu pripremali su se duhovno na Papin doček. Ponašanje, riječi i aktivno sudjelovanje domaćina i mladih zaslužilo je najveću ocjenu. Pravi susret, na pravom mjestu u pravo vrijeme. Ništa ovih dana nije bilo boljšeg i ljepšeg i dragocijenijeg u svijetu od 20. susreta mladih s Papom. Blagoslov za sve sudionike, čitav njemački narod i Katoličku crkvu u svijetu. Domaćinu – mjesnoj Crkvi idu sve čestitke i velika Hvala za sve što je učinjeno za mlade čitavog svijeta. Živio naš dragi, reprezentativni, mirni, autentični, uvjerljivi i tihi papa „Be-ne-de-to“. Uvjeren sam da će Bog preko ovoga Pape učiniti za Crkvu i svijet još puno dobrih i čudesnih djela. Čak i za nas Hrvate. Da se to i dogodi, preporučujemo ga svakodnevno u svoje molitve. S malom gorčinom u srcu završavam ovaj tekst, jer ovaj Papa nije pozdravio hrvatsku mladež i hrvatske biskupe na hrvatskom jeziku što smo od njega željno očekivali. Nadam se da se taj propust neće dogoditi u Sydneyu. **Vaš fra Josip Bebić**

UBOJSTVO UTEMELJITELJA ZAJEDNICE U TAIZÉU BRATA ROGERA SCHUTZA

Brat Roger bio je prorok mladih

Brat Roger Schutz porijeklom je bio Švicarac, protestant po vjeri, koji je 1940. godine, sa 25 godina, došao u Francusku. U malome mjestu Taizé kupio je godinama napuštenu kuću. Tamo je, na „crti razgraničenja“, prihvaćao izbjeglice, koji su u to doba bili ponajviše Židovi. Zbog Gestapa je 1942. morao pobjeći, ali se vratio dvije godine kasnije. Utemeljitelj je međunarodne ekumenske zajednice.

Brat Roger za susreta s papom Ivanom Pavlom II.

Smrt nikada ne bira, a njezin dolazak ponekad je doista bizaran i besmislen. Takva je i tragična smrt poznatoga, 90-godišnjeg utemeljitelja međunarodne ekumenske zajednice u Taizéu u Francuskoj brata Rogera, 16. kolovoza. Njega je na večernjoj molitvi ubila očito psihički rastrzana 36-godišnja Rumunkinja Luminita Zafira S. S leđa mu je zadala tri udarca nožem, dok je 2.500 vjernika bilo sabrano na molitvu. Tako je ubijen jedan od najcjenjenijih ljudi današnjice, a cijeli je svijet doista bio šokiran. Rumunkinja iz lasija u rumunjskoj Moldaviji ušla je u crkveni kor, ispustila glasni krik – psihijatri ocjenjuju da boluje od „delirija jedne vrste paranoje“ – i bratu Rogeru koji je sjedio u kolicima jer više nije mogao samostalno hodati u 20.45 sati zadala smrtnu udarce. U prve trenutke nitko nije ništa primijetio, dok se iz bijelog habita brata Rogera nije pojavila krv. U pomoć je odmah priskočio liječnik, ali je bilo prekasno. Brat Roger umro je malo prije 21 sat, a zvona tamošnje crkve ponovno su se oglasila u ponoć, pozivajući na molitvu za njegovu dušu. Pokopan je u utorak 23. kolovoza u 14 sati, a njegov je nasljednik na mjestu priora zajednice u Taizéu brat Alois, njemački katolik podrijetlom iz Stuttgarta. Do tada je njegovo tijelo bilo izloženo svaki dan od 15 do 19 sati u tamošnjoj crkvi, kako bi mu vjernici mogli izraziti pošto-

vanje. Misu zadušnicu isto je poslije podne za toga velikoga ekumenskog pregaoca slavio kardinal Walter Kasper, a mediji su u više navrata izvijestavali da je papa Benedikt XVI. na susretu s predstavnicima ekumene u Kölnu više puta sa simpatijama govorio o bratu Rogeru kojega je cijenio.

Osobito je volio mlade

Brat Roger svojom je karizmom postao jedna od najvećih vjerskih osoba današnjice. Opetovano je pozivao na pomirenje odvojenih Crkava i kao rijetko tko zauzimao se za ekumenizam, računajući posebno na mlade kršćane. Mladi su mu bili i ostali na srcu. Imajući ih na pameti, početkom četrdesetih godina prošloga stoljeća protestantski teolog Roger Schutz – Marsauche (to mu je puno ime) utemeljio je u Taizéu, malome južnoburgundskom selu blizu Clunyja, novi model suživota ljudi različitih vjeroispovijesti. Od tada je godišnje tamo hodočastilo na stotine tisuća mladih ljudi iz cijeloga svijeta. Najpoznatije su bile molitvene proslave početaka novih godina na kojima je redovito sudjelovao i velik broj mladih vjernika iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Kasnije je brat Roger započeo s „Hodočašćem povjerenja“, tako da su se ti novogodišnji susreti – koji su okupljali i do 150.000 mladih – održavali u europskim metropolama. Nakon četverogodišnjega teološkog obrazovanja u Lausanni i Strasbourgu brat Roger 1940. godine dolazi u francuski Taizé. U teškim godinama njemačke okupacije Francuske, taj je protestantski teolog pomagao nebrojenim prognanicima na crti razgraničenja između „okupiranog“ i „neokupiranog“ dijela Francuske. Premda je monaški stil života nepoznat i stran tradiciji reformiranih Crkava, Roger Schutz – nadahnut baštinom samostana u Clunyju – osnovao je upravo takvu zajednicu. I po tome je, kaže neki, bio vrlo bliz „katoličkoj duhovnosti“. Već 1949. sedam je braće u

Taizéu položilo zavjete. Danas zajednica ima 100 braće, a više od trećine su katolici. Braća dolaze iz više od 25 zemalja svijeta, a zavjetuju se za cijeli život na dijeljenje materijalnih i duhovnih dobara, na celibat i veliku jednostavnost života. U srcu dnevnog života u Taizéu su tri zajedničke molitve. Braća se uzdržavaju isključivo vlastitim radom. Ne primaju darove ili donacije. Neka braća žive u malim „bratstvima“ među siromasima u Africi, Sjevernoj i Južnoj Americi, Aziji i u Europi. Zajednice iz Taizéa tako djeluju i u siromašnim četvrtima velikih gradova juga planete. Za svoje „djelo pomirenja“ brat Roger primio je brojne nagrade i odlikovanja, među ostalima i nagradu „Templeton“ koja je poput „Nobelove nagrade religija“. Dobio je i nagradu Saveza njemačkih izdavača, međunarodnu nagradu „Karlspreis“ grada Aachena i Uneskovu nagradu za odgoj za mir. Gotovo svake godine u privatnu ga je audijenciju primao papa Ivan Pavao II., kojega je poznavao još iz doba kada je Karol Wojtyła bio krakovski nadbiskup. Brat Alois, njegov nasljednik, istaknuo je da brat Roger nije pred kraj života postao katolikom. On je cijeli život nastojao pomiriti svoje protestantsko vjeronanjanje s katoličkim, a da pri tome nikada nije prekinuo sa svojom reformiranom baštinom i porijeklom. Rečeno takvih priča bila je okolnost da je kardinal Joseph Ratzinger – danas papa Benedikt XVI. – na misi zadušnici za papu Ivana Pavla II. protestantu bratu Rogeru podijelio pričest. No, to nije bila nikakva novost, rekao je za „Westdeutscher Rundfunk“ brat Alois. Jedina novost je bila što je to bilo „vrlo očigledno“. No, brat Roger kroz 25 godina je primao pričest u bazilici sv. Petra u Rimu, jer je prema katoličkom učenju moguće i za ne-katolike primati pričest ako ispovijedaju vjeru Katoličke Crkve iz dubine srca glede sakramenta euharistije, tj. stvarne Kristove prisutnosti pod prilikama kruha i vina. **M.K.**

Domovinska Crkva moli i vapi

Prihvaćen je projekt nove zgrade Hrvatske biskupske konferencije koja će se graditi na Ksaverskoj cesti u Zagrebu uz Nuncijaturu.

Usamostanskim prostorijama svete Marije u Glavotoku na otoku Krku franjevci trećoreci od Duhova do kraja kolovoza organizirali su brojne duhovne obnove za različite skupine vjernika iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Austrije, Italije. Iz desetak župa kojima upravljaju franjevci trećoreci organizirani su posebni duhovni programi za mlade i ministrante. Tijekom ljetnih mjeseci u samostanu na Glavotoku, oazi mira, kroz različite programe prošlo je više od šesto osoba različitih uzrasta.

Duhovne vježbe za svećenike Zagrebačke nadbiskupije održane su na otoku Ugljanu. Duhovne vježbe vodio je vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić. U svojim nagovorima obradio je temu svećeništva s posebnim osvrtom na moguće izazove u svećeničkom služenju. U svojim govorima poticao je svećenike na zauzeto i oduševljeno djelovanje i služenje. Posebno je istaknuo kako euharistija ima središnje mjesto i značenje u životu i službi svećenika te da upozorio da svakodnevno njeguju osobnu molitvu te molitvu časoslova i krunice. Prihvaćen je projekt nove zgrade Hrvatske biskupske konferencije koja će se graditi na Ksaverskoj cesti u Zagrebu uz Nuncijaturu. Ocjenjivački sud prihvatio je idejno urbanističko-arhitektonsko rješenje Nenada Fabijanića.

Molitva za proglašenje blaženim mučenika Bulešića

Katehetske ljetne škole za katehete srednjih i osnovnih škola održane su u Splitu. Za srednjoškolske vjeroučitelje zapaženo predavanje o temi „Genetički inženjering – etičko-moralna prosudba“, održao je profesor moralne teologije na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Đakovu dr. Vladimir Dugalić. Predavač je vrlo stručno i precizno razradio tajnu stanice i njenu funkciju u organizmu, a zatim je pojasnio strukturu gena i njihovu funkciju nositelja nasljednih osobina. Istaknuo je da etički principi na tom području moraju početi od zaštite dostojanstva ljudske osobe.

Na blagdan sv. Bartola 24. kolovoza u crkvama u Istri služene su mise o

spomenu na mučeničku smrt sluga Božjega Miroslava Bulešića koji je ubijen 1947. u Lanišću. Crkva u Istri u doba komunističkog režima, čija je žrtva bio i sluga Božji Miroslav Bulešić, nije smjela javno govoriti o njegovoj smrti, ali je na nj čuvala spomen kao i na druge svjedoke vjere tog vremena.

Uz trideset i tri svećenika misu je predvodio porečko-pulski biskup mons. Ivan Milovan u župnoj crkvi u Svetvinčentu. Biskup Milovan istaknuo je kako Crkva u Istri uz blagdan sv. Bartola trajno čuva spomen na svjedocanstvo vjere mladog 27-godišnjeg svećenika Miroslava Bulešića. On je jedan u nizu onih koji su sebe do kraja ugradili u čuvanje vjere Kristove na tim prostorima: vjere koja nije priča i prošlost nego život, snaga, radost, sadašnjost i budućnost vjernika. Izrazio je nadu da će sluga Božji u skoroj budućnosti biti uzdignut na čast oltara.

Svečanost u Pleternici

Proslavljena je 50. obljetnica štovanja Gospe od suza u Pleternici. Uz brojne hrvatske biskupe misno slavljeno predvodio je nadbiskup Siracuse Giuseppe Costanzo koji je u propovijedi istaknuo vrijednost majčinstva. U nazočnosti 20.000 vjernika uz siračkog nadbiskupa na svečanom euharistijskom slavlju koncelebrirao je požeški biskup Antun Škvorčević, banjalučki biskup Franjo Komarica, varaždinski biskup Marko Culej, pomoćni zagrebački biskup Josip Mrzljak, pomoćni đakovački i srijemski biskup Đuro Hranić, izaslanici vrhbosanskog kardinala Vinka Puljića i križevačkog biskupa Slavomira Miklovića, rektor sveučilišta Gospe od suza iz Siracuse mons. Michele Giansiracusa, provincijal Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda Željko Železnjak, generalni tajnik HBK mons. Vjekoslav Huzjak te brojni svećenici i redovnici. Na misnom slavlju nazočan je bio i slavonski episkop Sava Jurić, te predstavnici države i mjesne vlasti.

U Godini euharistije svakog 8. u mjesecu u sarajevskoj katedrali Srca Isusova svečano se slavi misa pod kojom se osobito moli da prvi vrhbosanski nadbiskup sluga Božji Josip Stad-

ler bude proglašen blaženim. U kolovozu misu je predvodio biskup hvarsko-bračko-viški Slobodan Štambuk uz koncelebraciju pomoćnog vrhbosanskog biskupa dr. Pere Sudara i još četvorice svećenika. Sluga Božji Josip Stadler rođen je u Slavanskom Brodu 24. siječnja 1843. godine, a na Papinskom sveučilištu Gregorijani u Rimu doktorirao je najprije filozofiju, a onda i teologiju. Papa Lav XIII. imenovao ga je 1881. vrhbosanskim nadbiskupom. U Sarajevu je izgradio katedralu, bogoslovno sjemenište, a u Travniku sjemenište i gimnaziju. Utemeljio je Družbu sestara Služavki Malog Isusa s nakanom da se brinu za siromašnu i napuštenu djecu, za starije osobe i siromahe, a u narodu su ga zvali „otac sirotinje“. Umro je 8. prosinca 1918. godine, a tijelo mu počiva u sarajevskoj katedrali. U tijeku je crkveni postupak za njegovo proglašenje blaženim.

Još jedan vapaj za povratak Hrvata

Banjalučki biskup Franjo Komarica održao je 13. kolovoza u Biskupskom ordinarijatu u Banjoj Luci konferenciju za tisak o desetoj obljetnici nasilnog protjerivanja preostalih katolika s područja banjalučke regije i Republike Srpske. U nazočnosti brojnih novinara biskup Komarica je podsjetio kako je 14. kolovoza 1995. u Banjoj Luci potpisan međunarodni „dogovor o nesmetanom odlasku civilnog stanovništva s područja Republike Srpske“. Dogovor su potpisali u ime Republike Srpske dr. Nikola Koljević, njezin potpredsjednik, a u ime predsjednika Međunarodnog Crvenog križa Cornelia Samaruge njegova zastupnica Lucie Stenhal. Na temelju tog „dogovora“ započelo je već istoga dana definitivno iseljavanje najvećeg broja preostalog nesrpskog stanovništva s područja šire banjalučke regije, odnosno Republike Srpske. Kazao je da nitko od tih ljudi nije odgovarao, a Hrvati katolici više se nisu mogli vratiti na svoja ognjišta. To im nije omogućeno ni danas.

Svetkovina Velike Gospe proslavljena je u brojnim marijanskim svetišlima diljem Hrvatske i Bosne i Hercegovine (A.O.)

U POVODU XX. SVJETSKOG DANA MLADEŽI — KOLN 2005.

Milijun mladih slavilo s Papom

Papa je u propovijedi tumačio otajstvo Euharistije, istaknuo važnost nedjeljnoga sudjelovanja na misi, potaknuo mlade na jedinstvo s Petrovim nasljednikom i biskupima Crkve te se osvrnuo na nove oblike religioznosti.

Središnja proslava 20. svjetskog dana mladeži održana je u nedjelju 21. kolovoza s papom Benediktom XVI. na Marienfeldu kod Kölna. U svečanom euharistijskom slavlju sudjelovalo je više od milijun mladih i ostalih hodočasnika. Papa je dočekan s velikim odobravanjem i usklicima, koji se papamobilom po maglovitom vremenu provezao kroz milijunsko mnoštvo vjernika. Svečano euharistijsko slavlje Papa je predvo-

ju Svjetski dani mladih koji se slave na različitim stranama svijeta. Potom je istaknuo kako je brežuljak na kojem se nalaze oltar i glavni koncelebranti napravljen od zemlje iz svih zemalja sudionica toga slavlja, tako da on simbolično predstavlja čitavi svijet. „Ovo je brijeg kojega su mladi napravili za Gospodina“, rekao je kölnski nadbiskup, ustvrdivši da su upravo mladi koji vjeruju Kristu nada našem umornome svijetu.

Papa na početku svoje propovijedi, koju je naizmjenice izgovorio na njemačkom, engleskom, francuskom, španjolskom i talijanskom jeziku, zaključivši ipak na svome materinskom njemačkom. Veći dio svoje propovijedi Benedikt XVI. posvetio je tumačenju otajstva Euharistije, budući da je upravo u tijeku Godina euharistije, te je u tom smislu posebno istaknuo teološki vidik poklonstva i sjedinjenja s Kristom u Euharistiji, što se sve događa u

Do Marienfelda pješačilo se više od 10 kilometara

Potražite zajedništvo u vjeri, suputnike koji zajedno nastavljaju onim velikim hodočasnničkim putem koji su nam prvi pokazali Mudraci s Istoka.

dio u koncelebraciji sa šezdesetak kardinala, osamstotinjak biskupa i oko deset tisuća svećenika. U koncelebraciji su bili i hrvatski kardinali Josip Bozanić i Vinko Puljić, nadbiskup riječki mons. dr. Ivan Devčić, nadbiskup zadarski mons. Ivan Prenda, dubrovački biskup i predsjednik Vijeća za hrvatsku inozemnu pastvu Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine mons. dr. Želimir Puljić, đakovački i srijemski biskup mons. dr. Marin Sračić te više hrvatskih svećenika. Među mladim vjernicima iz više od 100 zemalja sa svih kontinenata bilo je više od 3000 Hrvatica i Hrvata iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Njemačke i drugih krajeva svijeta.

Na početku je Papu pozdravio domaćin susreta kardinal Joachim Meisner, ističući kako Papa pripada mladeži, a mladež njemu, što potvrđu-

Mladež cijeloga svijeta stiže na Marienfeld

„Sinoć smo, pred svetom hostijom, u kojoj se Isus dao za naš kruh, koji naš život iznutra nosi i hrani, započeli unutarnji put poklonstva. U Euharistiji, pak, poklonstvo treba postati sjedinjenje. S euharistijskim slavljem nalazimo se u Isusovu 'času', o kojemu govori i Ivanovo Evanđelje. Po Euharistiji taj njegov 'čas' postaje naš čas, nazočnost među nama“, rekao je

Posljednje večere i koja je bila određena da pokrene proces preobrazbi čiji je posljednji cilj preobrazba svijeta time što će Bog biti sve u svemu“, rekao je Papa, ponovivši kako je smrt iznutra pobijedena ljubavlju pa ona ne može imati posljednju riječ. „To je, takoreći, cijepanje atoma u najdubljoj dubini postojanja — pobjeda ljubavi nad mržnjom, pobjeda ljubavi nad

ljubavi. Njome je Isus iznutra pobijedio nasilje i samu smrt i tako je nastala prva pretvorba. U Euharistiji se ta pretvorba nastavlja. „Time što kruh čini svojim tijelom i vino svojom krvlju i dijeli ih, unaprijed je preuzeo svoju smrt, prihvatio ju je iznutra i preobrazio je u čin ljubavi. Ono što je izvana brutalno nasilje, iznutra je čin ljubavi koja razdaje sama sebe, posve i do kraja. To je ta stvarna pretvorba koja se dogodila u dvorani

smrću. Samo tom najdubljom unutarnjom eksplozijom dobra, koje svlađava zlo, može započeti lanac preobrazbi koji postupno preoblikuje svijet. Sve ostale promjene su površne i ne spašavaju. Zbog toga mi govorimo o spasenju: Ono krajnje nutarnje i nužno već se dogodilo te smijemo stupiti u to događanje. Isus svoje tijelo može razdijeliti, jer zaista daje sama sebe", rekao je Benedikt XVI., pozivajući mlade da sami postaju tijelo Kristovo koje po Euharistiji postaje jedinstveno. U tom je kontekstu Papa osobito pozvao mlade da sudjeluju u „času“ Kristovu, otkrivajući njegovu važnost za život budući da je Isusov "čas" onaj čas u kojemu pobjeđuje ljubav.

Nije pozitivizam i želja za moći kad nam Crkva kaže da nedjelji pri-

Među
barjancima
bio je veliki
broj
hrvatskih

mo, moramo je naravno sve više i više iznutra razumjeti i naučiti je ljubiti. Potrudimo se oko toga – isplati se, rekao je Benedikt XVI., pozivajući mlade da otkrivaju „nutarnje bogatstvo bogo-
služja Crkve“. To se, pak, čini u za-

jega je objavio njegov predčasnik papa Ivan Pavao II., a čiji je sažetak nedavno predstavio i on sam. „Naravno, same knjige nisu dosta. Stvarajte zajednice iz vjere. Posljednjih su desetljeća nastali pokreti i zajednice u kojima se može doživjeti snaga Evanđelja. Potražite zajedništvo u vjeri, suputnike koji zajedno nastavljaju onim velikim hodočasničkim putem koji su nam prvi pokazali Mudraci s Istoka. Spontanost novih zajednica je važna, ali je također važno očuvati zajedništvo s Papom i s biskupima koje nam garantira da ne tražimo privatne putove nego u velikoj Božjoj obitelji koju je ustanovio Gospodin s dvanaesticom apostola.“

Zaključujući svoju homiliju, Papa se ponovno vratio Euharistiji te potaknuo mlade na zauzet kršćanski život koji iz nje proistječe. Prije svega to se odnosi na jedinstvo, međusobno opraštanje i zauzimanje za druge. „Ako mislimo na Krista i ako živimo s njim, tada nam se otvaraju oči i tada više ne živimo sami sebi već vidimo gdje i kako nas netko može zatrebati. Ako tako budemo živjeli i postupali, ubrzo ćemo opaziti da je mnogo ljepše da nas netko treba i da smo tu

Misa s Papom na Marienfeldu — vrhunac slavlja

pada Euharistija. U uskrsoj zori najprije su Uskrsloga vidjele žene pa onda učenici. Tako su otad znali da je prvi dan u tjednu, nedjelja, njegov dan. Dan početka stvaranja postao je dan obnove stvaranja. Stvaranje i otkupljenje idu zajedno. Zbog toga je nedjelja tako važna. Lijepo je da je u mnogim kulturama nedjelja slobodan dan ili čak sa subotom čini takozvani vikend. No, to slobodno vrijeme ostaje prazno ako u njemu nema Boga. Dragi prijatelji! Katkad na prvi pogled izgleda neugodno za nedjelju isplanirati i svetu misu. No, vidjet ćete da upravo to slobodnom vremenu daje pravo središte. Ne dajte se odvratiti od nedjeljne euharistije te pomozite drugima da je otkriju. Da bi iz nje proizišla radost koju tako treba-

jedništvu s braćom u vjeri. U tom kontekstu Papa se osvrnuo i na nove religiozne ponude, rekavši kako se danas primjećuje nešto poput procvata religioznosti.

„Ne bih želio proglasiti lošim sve čega u njima ima. U njima može biti i iskrene radosti da se netko nađe. No, i nadalje religija postaje tržišni proizvod. Čovjek si izabere što mu se sviđa, a neki od toga vješto znadu izvući dobit. Samoizabrana religija u konačnici nam dalje ne pomaže. Ona je ugodna, no u časovima krize pušta nas same. Pomognite ljudima otkriti istinsku zvijezdu koja nam pokazuje put: Isusa Krista“, rekao je Papa i pozvao mlade da Krista upoznaju u Svetome pismu, crkvenome nauku i osobito u Katekizmu Katoličke Crkve, ko-

Snimio: B. Manić

Papa je blagoslivljao i pozdravljao hodočasnike

za druge, nego da se stalno pitamo o ugodnostima koje nam se nude. Znam da kao mladi ljudi želite velike stvari i da se želite zauzeti za bolji svijet. Pokažite ljudima, pokažite svijetu koji od učenika Isusa Krista očekuje upravo to svjedočanstvo i koji po znaku vaše ljubavi najprije može otkriti zvijezdu koju slijedimo. Podimo

I najmlađi s hrvatskih barjacima

naprijed s Kristom i živimo svoj život kao istinski klanjatelji Božji", zaključio je propovijed Benedikt XVI.

Nakon toga slijedio je uobičajeni tijekom euharistijskoga slavlja u kojem se razigrano pjevalo i molilo na raznim svjetskim jezicima, a prineseni su i raznovrsni darovi koji će dijelom biti upotrijebljeni karitativno. Na središnjoj proslavi 20. svjetskog dana mladih bili su nazočni i vodeći njemački političari, s kojima se Papa susreo proteklih dana, te uglednici iz kulturnoga i društvenog života Njemačke. Kardinal Meisner prije blagoslova je predstavnicima mladih s pet kontinenata podijelio dijelove loga 20. svjetskog dana mladih.

Prije samog apostolskog blagoslova i molitve Andeo Gospodnji Papa se ponovno obratio nazočnima zahvalivši prije svega organizatorima Svjetskoga dana mladih u Kölnu, a posebice domaćinu kardinalu Meisneru, zatim predsjedniku Papinskoga vijeća za laike nadbiskupu Stanislawu Rylku, koji ga je neposredno prije pozdravio i zahvalio mu za vođenje ovoga slavlja, kao i tajniku toga vijeća mons. Josefu Clemensu. Papa je najavio da će se sljedeći Svjetski dan mladih 2008. godine održati u Sydneyu u Australiji, što su nazočni pratili glasnim odobravanjem i plje-

skom, a izrazio je želju da i on doputuje na susret u Sydney. Nakon toga uslijedila je tradicionalna molitva Andeo Gospodnji, potom je apostolskim blagoslovom Benedikt XVI. zaključio 20. svjetski dan mladih u Kölnu, nakon čega je na raznim jezicima pozdravio nazočne, a onda se papamobilom provozao kroz razdragano vjerničko mnoštvo.

Veličanstveno je bilo i na bdijenju mladih s Papom u subotu 20. kolovoza u Marienfeldu.

Podsjetimo ukratko: Papa je pred kölnsku katedralu stigao u četvrtak 18. kolovoza oko 18.30 sati. Okupljenim mladima je poručio neka se prepuste Kristu jer samo On daje puninu života. U petak 19. kolovoza Papa se u Bonnu susreo s njemačkim predsjednikom Horstom Köhlerom. Toga je dana posjetio kölnsku sinagogu, najstariju na njemačkome tlu. Osudio je antisemitizam te istaknuo nužnost međusobnog upoznavanja, dijaloga i nastojanja oko zajedničkih vrijednosti. Toga je dana na susretu s predstavnicima ostalih Crkava i vjerskih zajed-

Među mladim vjernicima iz više od 100 zemalja sa svih kontinenata bilo je više od 3000 Hrvatica i Hrvata iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Njemačke i drugih krajeva svijeta.

nica u Njemačkoj Papa pozvao na nastavak ekumenskoga dijaloga, ukazujući istodobno na potrebu strpljivosti. U subotu 20. kolovoza je na susretu s izaslanstvom muslimanskih zajednica u Njemačkoj pozvao kršćane i

Mladost i radost idu zajedno

muslimane na zajedničku borbu protiv terorizma.

Na Svjetskom danu mladeži na više mjesta viorili su se hrvatski barjaci koje su ponosno isticali mladi Hrvati i Hrvatice iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Njemačke i drugih krajeva svijeta. Bilo ih je više od 3000, koji su tijekom susreta zajedno s drugim mladima svijeta slavili Boga i upoznavali se međusobno. Pozdravili su Papu na obalama Rajne zajedno s više od 170.000 mladih koji su mu izrazili oduševljenu dobrodošlicu. Nakon Dana susreta po njemačkim biskupija, koji su se odvijali od 11. do 15. kolovoza, mladi su se Hrvati uglavnom svi okupili u Leverkusenu gdje su boravili do završetka slavlja.

Kateheze mladim Hrvatima i Hrvatima održali su kardinal Josip Bozanić i biskup Marin Srakić. Kardinal Bozanić je tijekom kateheze između ostalog poručio mladima: „Bog čovjeka nije ostavio samoga već je on Bog s nama. Do Betlehema Mudrace je pratila zvijezda, a nakon Betlehema više nije potrebna zvijezda, jer je nakon susreta s Isusom, Isus s Mudracima, koji je vjernicima svjetlo.“ U Bet-

Skupina mladih iz Zagreba

lehemu se dogodio susret čovjeka i Isusa, mudraca i maloga djeteta u kojemu je najveća Božja prisutnost. Mudraci su se vratili iz Betlehema drugim putem kući što je znak obraćenja. Ovdje u Kölnu doživjeli smo duboko zajedništvo vjere koja nije dio prošlosti, već smo došli iz vjere sadašnjosti, iz vjere naše mladosti", rekao je kardinal te je ustvrdio kako priče da je vjera stvar prošlosti i da Crkva nema budućnosti ne odgovaraju stvarnosti i istini.

"Ideologije koje su naviještale propast i nestanak Crkve su propale, a Crkva i dalje traje i otvara se budu-

Ako mislimo na Krista i ako živimo s njim, tada nam se otvaraju oči i tada više ne živimo sami sebi već vidimo gdje i kako nas netko može zatrebati.

ćnosti. Isus ne može nestati sa svijeta, jer je sišao na zemlju i zajedno će biti s ljudima na putu do zadnjeg dana kada sve treba predati Bogu Ocu. Povezanost s Isusom Kristom i velika sigurnost omogućava rast Crkve na zemlji", poručio je kardinal mladima. Kardinal je rekao kako su svi okupljeni na proslavi Dana mladih po molitvi i zajedništvu bliže Bogu, te da nije dovoljno samo klanjati se već to treba neprestano potvrđivati i svojim životom. Istaknuo je kako je ljudski život pred izborom: živjeti kao onaj koji daje i koji se daje ili živjeti samo za sebe. Kardinal je ponovno dao primjer Mudraca koji, kako je rekao, govore kako je kršćanski život davanje. „Darivanjem Mudraci su dobili najveći dar: Isusa Krista. Trebamo slijediti Mudrace i pokušati birati ono što je bolje, što nam pokazuje Isus Krist. Život nije najbogatiji onda kada se sve prima. Gospodar u vremenu i životu je onaj koji zna birati i koji zna reći ne. Kršćanstvo je alternativa svijetu, a kršćani su pozvani da biraju i s pomoću Božjom da izaberu bolje", rekao je kardinal Božanić, dodavši kako u tome vjernicima mogu pomoći Sveto pismo, sakramenti euharistije i ispovijedi te da im je Crkva pravi orijentir. Mladima je zaželio da se svatko od njih vrati „drugim“ putem u svoju domovinu.

IKA/A.P.

Snimke: A. Polegubić

DOJMOVI

Što mladi Hrvati kažu o Susretu?

Davor Klečina (Travnik): Kad su mladi zajedno, sve mora biti super. Okupio nas je Papa koji poziva na Svjetski dan mladeži, ali prije svega vjera u Boga. Ovo je prilika da se susretnemo i jedni s drugima. Ovako upoznajemo ljepotu i duhovno bogatstvo Katoličke Crkve. Preporučujem mladima neka se i dalje odazivaju.

Milica Lončar (Trogir): Osjećam se izvrsno. Najviše su me se dojmili susreti s raznim mladim ljudima svijeta koji su ovdje kao jedna velika obitelj. Lijepo je vidjeti i naše Hrvate u tolikom broju. Ne može čovjek ne iskazati radost zbog dolaska na Susret.

Stipe Buzar (Zagreb): Sve je dobro. Ovdje su svi ljudi zajedno sa svojim zastavama. Svi su radosni i svi se dobro osjećaju. Isplatilo se doći i sve ovo doživjeti.

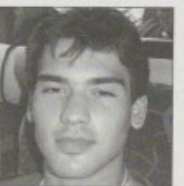
Kristijan Čorić (Buna kod Mostara): Ovaj susret za sebe doživljam kao duhovnu obnovu: međusobno druženje i upoznavanje Krista na sasvim drukčiji način. Isplatilo se doći i sve ovo doživjeti. Mladima bih poručio da se ne valja predavati današnjim porivima, već je važno znati što se u životu želi.

Ivan Koncul (Dubrovnik): Dovala me želja da vidim novoga Papu, ali i žudnja za duhovnom obnovom. Oni koji nisu zbog bilo kojih razloga mogli doći poručujem da smo mi mladi zajedno s Papom srcima uz njih.

Domagoj Čotić (Wiesbaden): Malo sam umoran od puta, ali sam oduševljen s ovolikim brojem mladih. Došao sam kao Hrvat s jednom njemačkom skupinom. Susreo sam puno Hrvata i to me posebno veseli.

Hrvoje Vukelić (Trogir): Nikad se nisam bolje osjećao u životu kao ovih dana. Posebno sam radostan što su mladi zajedno. I ovaj susret potvrđuje da je mladi čovjek snaga ovoga svijeta. Susret zasigurno predstavlja prekretnicu na mom životnom putu. Susret je manifestacija dobra.

Mirta Šimunić (Zaprešić): Htjela sam vidjeti i doživjeti ljude iz raznih zemalja s njihovim posebnostima. Upoznala sam i Njemačku, što je također bilo jako lijepo. Premasovno je za intenzivniji osobni duhovni doživljaj. U svakom slučaju ovo je zajednička potvrda vjere mladih ljudi. Iako sam jako umorna, presretna sam. (A.P.)

XX. SVJETSKI DAN MLADIH — DANI SUSRETA 11.—15.KOLOVOZA

Radosni Dani susreta

Prvi dio 20. svjetskog susreta mladih dogodio se po biskupijama i župama diljem cijele Njemačke. Sve biskupije i dekanati, imali su dugoročne i opsežne pripreve za te Dane susreta (Tage der Begegnung) od 11. do 15. kolovoza. Organizacija je bila izuzetno zahtijevna, a uključila je mnoštvo osoba, ustanova i nemale financijske izdatke. Iako se gotovo svaka župa potrudila naći smještaj za prvotno planiranih 40 mladih gostiju, ipak je na koncu došlo upola manje. Usto se također relativno kasno saznalo iz koje zemlje dolaze mladi, kojim jezikom govore, kada dolaze... I kad se već točno saznalo koja skupina dolazi i odakle, kad su imena bila tu i kad su već bili podijeljeni po obiteljima, odjednom je javljeno da dolazi posve druga skupina, s drugim popisom, te jasno s novom podjelom. To samo donekle pokazuje koliko je sveobuhvatna organizacija bila opsežna i tegobna, što su pokazali i određeni problemi i propusti za vrijeme susreta u Kölnu.

Kako je bilo u biskupiji Limburg?

No, krenimo redom. U četvrtak, 11. kolovoza, u frankfurtski Nord-Ost najavljene su 2 skupine iz francuskog velegrada Lyona. Prvi susret s mladim gostima zakazan je u župi Presveto-ga Trojstva na Frankfurter Bergu. Već

oko 19 sati ondje su se okupili gostoprincipi, dragovoljci, svećenici i pastoralni suradnici iz triju župa. Mladi Francuzi trebali su stići oko 20 sati. Tad je bilo predviđeno pozdravljanje, zajednička večernja molitva, večera, druženje i odlazak s obiteljima koje su ponudile smještaj. No, ni Francuzi se nisu pokazali točnima, štoviše, kasnili su punih šest sati. Okupljeni su se kratko pomolili, večerali i razišli se kućama. Nisu

Unatoč nedoumicama, naporu i troškovima, Dani susreta po župama su ipak pokazali da imaju svoj smisao te su ostvarili svoju svrhu. Naša vjera je i stoga lijepa što ima mlado i lijepo lice, ali i odlučne svjedoke.

međutim mogli spavati, jer se goste čekalo do dva sata ujutro, kada su konačno stigli. Koliko god i gosti i domaćini bili umorni, ipak se već u te kasne, odnosno rane sate osjetila radost susreta s nepoznatim mladim hodočasnici. Radost je bila veća, kada se pokazalo da većina koliko toli-ko natuca njemački jezik, a još više

engleski. Prva noć susreta bila je očito kratka.

Dan socijalne zauzetosti

Drugi dan je bio dan socijalne zauzetosti mladih pod nazivom „under construction“. Mladi su doručkovali u obiteljima, te su imali prigodu sudjelovati na jutarnjim misama. Potom su se svi, s domaćom mladeži, okupili na zajedničkoj molitvi u crkvi Srca Isusova u Eckenheimu. Molitva je bila dvojezična, a pokazala je da brojni domaćini Nijemci, kao i pastoralni djelatnici, sasvim solidno govore francuski jezik. Zajednička molitva i pjesme bile su dodatni duhovni impuls za uspješan dan. Potom su predstavnici župa domaćina, kao i predstavnici gostiju, predstavili svoje župe i zajednice. Neki su to učinili prigodnim video-filmom, neki slikovito, a neki samo riječima. Pritom je lagano nestajao oprez od susreta i doticaja s nepoznatim mladim gostima. Već je bilo podne, kada su mladi za ručak uzeli lunch-pakete, koje su im ujutro pripravile njihove udomiteljske župe. Nakon ručka mladi su sami izabrali sudjelovanje u jednom od socijalnih projekata u raznim župama. Kako za veće projekte nije bilo vremena niti sredstava, mladi su uglavnom uređivali okoliš ili su sređivali i bojili određene prostorije i zidove. Bilo je dakako i sportskih aktivnosti.

U Preungesheimu su mladi obojili potporni dvorišni zid te su na njemu na više jezika ispisali pojedine zazive Očenaša. Zaziv „sveti se ime Tvoje“ ispisao je na hrvatskom jeziku.

Snimio: A. Polegubčić

Dio Očenaša i na hrvatskom jeziku

U Preungesheimu su mladi obojili potporni dvorišni zid te su na njemu na više jezika ispisali pojedine zazive Očenaša. Zaziv „sveti se ime Tvoje“ ipisan je na hrvatskom jeziku. Na zidu je također obojen i službeni logo 20. svjetskog susreta mladih. Time su mladi gosti sa svojim domaćinima ponajprije uljepšali sivi zid, a potom su riječima Očenaša izrazili svoju vjeru i molitvu, kao i svoju pripadnost Katoličkoj Crkvi. Uporabom više jezika pokazali su njezin međunarodni, globalni i sveopći (katolički) značaj. Bez obzira na jezik, nacionalnost, stalešku ili rasnu pripadnost, svi pripadaju jednoj Crkvi i u njoj se svagdje u svijetu osjećaju kod kuće. Tako su mladi ostavili dugotrajni trag na svoj boravak ovdje. Svi posjetitelji crkve ili župnoga ureda ili čak slučajni prolaznici ubuduće će se suočiti s riječima Molitve Gospodnje na ovom zidu, koje će izazvati ne samo njihovu radoznalost nego i poziv na molitvu i razmišljanje.

Nakon večere po župama mladi su se zaputili u središte Frankfurta, gdje im je po raznim crkvama ponuđen program pod nazivom „GO4PRAY“. Sve je počelo molitvama i duhovnim pjesmama u crkvi mladih i za mlade Jona, a nastavilo se u frankfurtskoj katedrali, gdje se nedjeljom okupljaju i hrvatski katolici na misu. Tu je te večeri održano i središnje razmatranje, te zatim različiti duhovni sadržaji u obližnjim katoličkim i evangeličkim crkvama. Bio je to vrhunac prvoga dana u Danima susreta.

Oduševljeni nastupom biskupa Kamphausa

Subota, 13. kolovoza, počela je opet doručkom i razgovorom u udomiteljskim obiteljima. Prva zajednička točka, jutarnja molitva, bila je u crkvi sv. Kristofora u Preungesheimu. Temu pod geslom „Vi ste sol zemlje i svjetlo svijeta“ obradili su domaći pastoralno osoblje i klub mladih. U molitvi su aktivno sudjelovali i mladi

gosti. Ta je molitva međutim donijela veliko ugodno iznenađenje. U njoj je sudjelovao i propovijedao nadbiskup Lyona kardinal Philippe Barbarin. Svojom otvorenosti, pristupom i svojim riječima oduševio je sve nazočne. Toj molitvi su pribivali i brojni drugi vjernici. Uslijedio je program pod nazivom „Kulturtag“: obilazak središta grada uz stručnog vodiča, vožnja biciklima (koje su na raspolaganje stavili brojni župljani) i razonoda. Ni toga dana nije međutim bilo puno slobodnoga vremena. Uvečer su se svi mladi gosti grada Frankfurta s domaćinima okupili u vrtu isusovačke teološko-filozofske visoke škole St. Georgen na večeri nazvanoj „Piknik nacija“. Ondje je misno slavlje predvodio limburški biskup dr. Franz Kamphaus. Nakon mise uslijedilo je druženje i zabava do kasnih sati.

U nedjelju su gotovo svi, osim pastoralnog osoblja, dragovoljnih pomagača i udomitelja, mogli dulje spavati. Zajedničko euharistijsko slavlje za sve župe ovog područja održano je u 11 sati u crkvi sv. Kristo-

fora. Bilo je to njemačko-francusko, a donekle i hrvatsko slavlje. Crkva je bila prepuna, a bogoslužje dostojanstveno i iznimno svečano. Zajedničke međunarodne duhovne pjesme, uglavnom na latinskom, ali i

na drugim jezicima, uz pratnju mladog sastava (banda), kao i aktivno sudjelovanje mladih u misi (čitanja, molitve vjernika itd.) davali su izrazito duhovan i pobožan značaj tom slavlju. Nitko nije očekivao da su mladi francuski gosti tako pobožni, sabrani i otvoreni. Takva otvorenost te neupitna religioznost zapanjila je domaćine, osobito mlade. Radi se dakako o razlici u karakteru, mentalitetu i pristupu, ali ipak je i to bio poticaj na razmišljanje i lijep primjer. Mladi iz Lyona, grada sv. Ireneja, javno su pokazivali svoju vjeru i svo-

Središnje misno slavlje u Limburgu predvodio je biskup Kamphaus

ju radost te ih dijelili s drugima. Kišovito vrijeme pokvarilo je popodnevni program predviđen za igru, rekreaciju i druženje. Mladi su se međutim ipak snašli. Navečer su se okupili na „Frankfurtsku večer“ u Eckenheimu. Nakon večernje molitve gosti su s domaćinima kušali tipične frankfurtske specijalitete.

Slavlje za cijelu Limburšku biskupiju

Noć je za neke bila opet kratka. Naime, već rano ujutro morali su ustati, nabrzinu se oprostiti od domaćina (bilo je i suza) i uputiti se u Limburg na središnje misno slavlje za cijelu biskupiju Limburg. Ondje je biskup Kamphaus ponovno predvodio misu, kojoj su ton uglavnom dali mladi gosti. Biskup je bio ugodno zetečen otvorenosti i prisnošću mladih, kao i svjedočenjem. Svi su se htjeli slikati s njim, umatali su ga u svoje nacionalne zastave, tapšali po ramenu, pružali ruke... U njemu su vidjeli svoga istinskoga duhovnoga oca, jednoga od jamaca njihove vjere i njihova puta. Njegove snažne riječi o ljepoti evanđelja i kršćanskoga života ostat će im dugo u sjećanju.

Ali, ti prelijepi i radosni Dani susreta bili su samo uvod u ono što je mlade čekalo u Kölnu. Unatoč nedomicama, naporu i troškovima, Dani susreta po župama su ipak pokazali da imaju svoj smisao te su ostvarili svoju svrhu. Naša vjera je i stoga lijepa što ima mlado i lijepo lice, ali i odlučne svjedoke. T.G.

Piše:
fr. Frano
Prcela, O.P.
(Chicago)

Koraci praštanja i pomirenja

Naša prvotna zadaća nije „svladavanje prošlosti” nego stvaranje budućnosti, ne obračunom ili osvetom, nego samo i jedino praštanjem i pomirenjem.

Pretpostavljam, cijenjeni čitatelji, da ste za vrijeme nedavnog boravka u domovini mogli primjetiti da su mnogi ljudi izgleda više iscrpljeni ovim postratnim diskusijama i događanjima nego li samim ratom. Kao da su te nove traume još kompleksnije i bezizglednije – te nažalost postavljaju nove okvire za mržnju. Utoliko je još žurniji rad oko praštanja i pomirenja. Stoga već sam način govora može biti velik doprinos u vrlo osjetljivom procesu povratka sebi (žrtve) i „kršćanskog osvajanja” drugoga (počinitelja).

Kako, gdje i s čim zapravo započeti u koracima praštanja i pomirenja? Odnosno, tko, ne samo prema kršćanskom shvaćanju, može, smije ili treba poduzeti prvi korak? Jedno je sigurno – u procesu otkrivanja i omogućavanja praštanja nisu odlučujuće velike geste nego mali koraci. Svaki dobronamjeren inicijator i podupiratelj praštanja u prvom redu ne smije se voditi odrednicom učinjenoga (zla) ili propuštenoga (dobro), nego činjenicama o dogodenome. Cjelovito uzimanje u obzir datosti o dogodenome jest prvi uvjet da bi se uopće moglo krenuti na put govora o praštanju. Oblikovanje pak svijesti o nepravdi, dakle o istini, u početku treba primarno sagledati iz perspektive žrtve, do čim je počinitelj u drugom planu. Tek na osnovama činjenica (istina) moguće je i opravdano je upravo s istančanim senzibilitetom oblikovati svijest o krivici. To pak ne znači da će počinitelj na isti način vidjeti činjenice o dogodenome koje bi onda, njegovim priznanjem tih činjenica, sa sobom povlačile i vapaj za pravdom.

Taj i takav početak otvara vrata istini (kroz svijest o nepravdi), omogućuje korake do pravde (kroz svijest o krivici) i tako stvara ozračje za praštanje (kroz stav kajanja za počinjeno zlo). Dakle, vrlo je bitan redoslijed koraka: istina, pravda pa onda praštanje – odnosno, svijest o nepravdi, svijest o krivici i kao treći korak kajanje za učinjeno zlo. Upravo takav vremenski slijed već je dobra osnova za uspjeh praštanja, te onda drugog koraka,

onog pomirenja. U svakom slučaju, od presudnog značenja je kad se što ima dogoditi, u protivnome ostaju samo dobre namjere koje su se već prečesto pokazale kontraproduktivnima.

Svijest o nepravdi nije dostatna istina, ona treba objektivno podastiranje činjenica. Svijest o krivici još nije ispunjenje pravde, ona traži dalji korak, onaj zadovoljštine, te tek onda može uslijediti sveobuhvatni korak praštanja. A praštanje pak opet ima svoj redoslijed, i on je jednako tako odlučujući u ostvarenju praštanja i stvaranja pretpostavki za pomirenje.

U zadnje vrijeme svjedoci smo kako se brzopletim i nepromišljenim istržavanjima naokolo dariva nešto poput oprosta ili pomirenja. Takvu inicijativu može i smije poduzeti samo i jedino žrtva! Ne može netko u ime nekoga ili umjesto nekoga drugoga opraštati ili pomiriti se. Nadalje, ne može netko nekome (ni žrtva počinitelju!) darivati oprost ako taj nije molio za oprost. Dakle, prvi korak u ostvarenju oprosta jest upravo molba počinitelja za oprost, a tek onda se može u drugom koraku i darivati oprost. Kao treći korak, opet ističemo, u našoj ljudskoj logici praštanja, može uslijediti prihvaćanje oprosta.

Jedno od pitanja koje se također neminovno nameće, možda prije svih prethodno navedenih koraka, jest upravo pitanje: Kada početi s oprostom? Odgovor na to može i smije dati samo žrtva. To nipošto ne znači da u tom procesu sazrijevanja i osposobljavanja nije potrebna pomoć sa strane. Dapače, ta je pomoć potrebna, ali ona ne smije preuzeti ulogu žrtve pri definiranju početka puta i koraka praštanja i pomirenja.

Sve pak mora biti jedan dijaloški proces, susretanje koje već kroz samu činjenicu susreta s drugim mene mijenja i mijenja moga sugovornika – to je već dobar korak u procesu praštanja i pomirenja. Pretjerano inzistiranje na pokajanju može se tako izobličiti da se u konačnici ne zauzimamo za obraćenje drugoga, nego za to da ga se zapravo slomi. Dočim odbijanje praštanja i pomirenja jest prije sve-

ga kažnjavanje samoga sebe. Uopće shvaćanje i prakticiranje oprosta odnosno pomirenja svoj iskonski uzor, naravno, trebalo bi imati u Božjoj riječi. Središnji trenutak pak jesu upravo Isusove riječi oprosta izgovorene još dok je visio na križu. Tradicionalni jezik kršćanske pobožnosti označava grijeh kao „uvredu Bogu”. Čovjek, dakle, nanosi nepravdu Bogu, Bog je žrtva, a čovjek je počinitelj – tj. grijeh dolazi od čovjeka i pogađa Boga. Naime, ljudi su oni koji ubijaju Sina Božjega, a time na izvjestan način i samoga Boga Oca. Isus podnosi muku i smrt na križu, i on je podnosi u apsolutnoj slobodi. On sebe žrtvuje i samo zbog toga može postati žrtvom. Isus ne postaje žrtvom jer ga njegovi protivnici razapinju na križ, ne. On postaje žrtvom jer sam sebe svjesno žrtvuje.

Drugim riječima, Isus, žrtva intrige i nepravde, uvijek je jedan korak ispred svojih počinitelja. Ta naoko malena prednost za razumijevanje dogodenoga i uopće za kršćansko vjerovanje od odlučujućeg je teološkog značenja. Isus kao stvarni subjekt muke nije ništa drugo nego žrtva nepravde i ljudske grešnosti. I taj njegov „biti subjektom” očituje se upravo u tome da Bog, već prije nego što se dogodila nepravda, poduzeo je inicijativu pomirenja.

Dakle, suprotno našoj ljudskoj logici, koja kaže da tek nakon dogodne nepravde može uslijediti naša pomirateljska spremnost, Bog pak u svojoj logici praštanja i pomirenja ne slijedi grijeh, takoreći ne čeka grijeh, nego Bog naprotiv sa svojom pomirateljskom spremnošću uvijek prethodi grijehu. Taj možda naoko neznatni detalj obratna vremenskoga slijeda, po kojem Božje praštanje prethodi grijehu, upravo svjedoči prema kršćanskom razumijevanju posvemašnju apsolutnu suverenost Božju i jednako tako apsolutnu bezuvjetnost njegove ljubavi prema nama ljudima. Stoga, naša prvotna zadaća nije „svladavanje prošlosti” nego stvaranje budućnosti, ne obračunom ili osvetom, nego samo i jedino praštanjem i pomirenjem. ■

Wir sind gekommen, um Ihn anzubeten

Verehrte Leserinnen und Leser!

Das 20. Weltjugendtreffen mit dem Papst hat nun endlich stattgefunden. Dieses Treffen kam für die deutsche Kirche und Gesellschaft gerade zur richtigen Zeit. Zu einer Zeit, da in Europa und besonders in Deutschland die Werte verloren gehen. Bei einem großen Teil der Katholiken kühlt der Glaube ab. Was bisher heilig war, das wird anstößig, und was als anstößig galt, wird nun erlaubt und als heilig erachtet. Wahre Werte, nach denen die Menschen ihr Leben und Handeln gestalten sollten, werden gering geschätzt und über die elektronischen und andere Medien verhöhnt. Wer kann der Welt eine Orientierung geben, wenn nicht diejenigen, die selbst die rechte Orientierung besitzen? Hier sind an erster Stelle die Träger der kirchlichen Autorität gemeint, mit dem Papst an der Spitze. Ein großes Lob verdient der Einsatz aller Verantwortlichen der katholischen Kirche, die viel Arbeit und finanzielle Mittel für den erfolgreichen Empfang des Papstes in Deutschland investiert haben. Darauf können sie alle sehr stolz sein. Es ist nicht das erste Mal, dass ein Papst dem deutschen Volk einen Besuch abstattet. Papst Johannes Paul II. tat dieses mehrere Male. Niemals übersah er dabei die kroatischen Gläubigen. Immer begrüßte er sie in kroatischer Sprache. Aber dieser Papst ist kein Slawe und das erscheint wie Fügung. Nach etlichen Jahrhunderten leitet endlich ein Angehöriger des deutschen Volkes die katholische Kirche. Die Deutschen können darauf – wie es der Bundespräsident Köhler sagte – „ein wenig stolz darauf sein“. Auch wir Kroaten sind darauf stolz, weil wir in Deutschland auch unser Land gefunden haben. Die Ortskirche hat uns auch, über alle Erwartungen hinaus, wie ihre eigenen Kinder aufgenommen. Im Mittelpunkt des Weltjugendtags stand das Leitwort: „Wir sind gekommen, um IHN anzubeten“. Ein passendes Leitwort für eine große Begegnung am richtigen Ort. Vom 16. bis 21. August waren die Stadt Köln und ihre Umgebung mit den Nachbarschaften der segensreichste Platz auf der Welt.

Liebe Jugendlichen, im Mittelpunkt unserer und der Aufmerksamkeit Got-

tes wart ihr und der Papst mit mehreren hundert Kardinälen, Bischöfen und um die zehntausend Priestern, Ordensschwestern und Ordensbrüdern. Die gesamte katholische Kirche im Kleinen. Und ich habe euch bewundert, eure Haltung, während ihr durch die Stadt gezogen seid, besonders als ihr während der Nachtwache und am Tag des Herrn zusammen mit dem Papst gebetet habt. Ich glaube fest daran, dass ihr zu großen Dingen aufgerufen seid, dass sich die Menschen mit euch zum Besseren verändern werden und dass sie Christus als den Erlöser der Welt entdecken und annehmen werden. Euer Kommen nach Köln ist ein Zeichen eures Glaubens an Christus und eurer Liebe für ihn. Fürchtet euch nicht vor falschen Lehrern und der Schlechtigkeit in der Welt. Das

Ein großes Lob verdient der Einsatz aller Verantwortlichen der katholischen Kirche, die viel Arbeit und finanzielle Mittel für den erfolgreichen Empfang des Papstes in Deutschland investiert haben. Darauf können sie alle sehr stolz sein.

Licht ist stärker als die Dunkelheit, das Gute stärker als das Böse. Euer Licht wurde durch eure Taufe von Christus angezündet. Lasst zu, dass er eure Wege beleuchtet und dass die Menschen weiterhin auf eure guten Taten schauen und euren Herrn im Himmel loben. Ich bedauere, dass die kroatischen Jungen und Mädchen aus Deutschland nicht intensiver an diesem nicht alltäglichen Treffen mit Papst Benedikt teilgenommen haben. Schade! Was man einmal verpasst hat, kann man nicht mehr nachholen. Ich freue mich, dass zahlreiche kroatischen Bischöfe, zusammen mit den zwei kroatischen Kardinälen Josip Bozanić und Vinko Puljić, auf dem Weltjugendtreffen in Köln waren. Die kroatische Jugend wurde in Leverkusen untergebracht. In dieser Stadt haben sie sich geistig auf die Ankunft des Papstes vorbereitet.

Wenn man all die positiven Dinge zusammenzählt, dann verwundert es nicht, dass die ausländischen und hiesigen Journalisten das Treffen des Pap-

stes mit den Jugendlichen in Köln als größtes Spektakel in der Geschichte der Weltjugendtage bezeichnen. Es gab auch einige Versäumnisse, was das Essen, den Transport u.a. betrifft. Diese Versäumnisse können allerdings die helle Seite dieses religiösen Ereignisses in keiner Weise in den Schatten stellen. Ohne die Hilfe guter Menschen, die diese Jugendlichen bei sich aufgenommen und sich tagelang um sie gekümmert haben, ohne die mehr als fünfzig großen Sponsoren, hätte das Treffen in dieser Form nie stattfinden können. Die Verantwortlichen behaupten, dass dieses Treffen ca. hundert Millionen Euro gekostet habe. Ihren kleinen Beitrag haben auch die kroatischen Gläubigen beigesteuert, indem sie auf ihren Treffen Spenden gesammelt haben. Das Auftreten, die

Worte und die aktive Teilnahme des Gastgebers und der Jugendlichen verdienen die Höchstnote. Das richtige Treffen, zur richtigen Zeit am richtigen Ort. In diesen Tagen gab es nichts besseres, schöneres und wertvolleres in der Welt als das 20. Weltjugendtreffen mit Papst Benedikt XVI. Ein Segen für alle Teilnehmer, das gesamte deutsche Volk und die katholische Kirche in der Welt. An den Gastgeber –

die Ortskirche – gehen Glückwünsche und ein großes Dankeschön, für alles, was für die Jugendlichen auf der ganzen Welt getan wurde. Bravo an euch Jugendliche! Lebet hoch und Gott segne euch, damit ihr auch zuhause in eurer Mitte unbeirrbar von eurem christlichen katholischen Glauben Zeugnis ablegt. Es lebe unser lieber, repräsentativer, friedliebender, authentischer, überzeugender und stiller Papst „Be-ne-de-to“. Ich glaube fest daran, dass Gott durch diesen Papst für die Kirche und die Welt noch viele gute und wundersame Taten vollbringen wird. Sogar für uns Kroaten. Damit dieses auch geschieht, empfehlen wir ihn täglich in unseren Gebeten. Mit ein wenig Schmerz im Herzen jedoch beende ich diesen Text, denn dieser Papst hat die kroatische Jugend und die kroatischen Bischöfe nicht in kroatischer Sprache begrüßt, was wir von ihm sehnlichst erwartet hatten. Ich hoffe, dass dieses Versäumnis in Sydney wieder gutgemacht wird.

Ihr Pater Josip Bebić, Delegat

ANSPRACHE VON PAPST BENEDIKT XV. IN MARIENFELD

„Gehen wir voran mit Christus“

Auf dem Abschlussgottesdienst des XX. Weltjugendtages, an dem am Sonntag, dem 21. August, auf dem Marienfeld mehr als eine Million Jugendliche und andere Wallfahrer teilnahmen, sagte Papst Benedikt XVI.:

Liebe Jugendliche!

Vor der heiligen Hostie, in der Jesus sich für uns zum Brot gemacht hat, das unser Leben von innen her trägt und nährt, haben wir gestern abend den inneren Weg der Anbetung begonnen. In der Eucharistie soll Anbetung Vereinigung werden. Mit der Eucharistiefeier stehen wir in der „Stunde“ Jesu, von der das Johannes-Evangelium spricht. Durch die Eucharistie wird diese seine „Stunde“ unsere Stunde, Gegenwart unter uns. Mit den Jüngern feierte er das Pascha-Mahl Israels, das Gedächtnis der befreienden Tat Gottes, die Israel aus der Knechtschaft ins Freie führte. Jesus folgt den Riten Israels. Er spricht das Preis- und Segensgebet über das Brot. Aber nun geschieht Neues. Er dankt Gott nicht nur für die großen Taten der Vergangenheit, er dankt ihm für seine Erhöhung, die im Kreuz und in der Auferstehung geschieht. Dabei spricht er auch zu den Jüngern mit Worten, die die Summe von Gesetz und Propheten in sich tragen: „Dies ist mein Leib, der für euch hingegeben wird. Dieser Kelch ist der neue Bund in meinem Blut.“ Und so teilt er Brot und Kelch aus und trägt ihnen zugleich auf, das, was er jetzt sagt und tut, immer neu zu sagen und zu tun zu seinem Gedächtnis.

Was geschieht da? Wie kann Jesus seinen Leib austeilen und sein Blut? Indem er Brot zu seinem Leib und Wein zu seinem Blut macht und austeilt, nimmt er seinen Tod vorweg, nimmt er ihn von innen her an und verwandelt ihn in eine Tat der Liebe. Was von außen her brutale Gewalt ist, wird von innen her ein Akt der Liebe, die sich selber schenkt, ganz und gar. Dies ist die eigentliche Wandlung, die im Abendmahlssaal geschah und die dazu bestimmt war, einen Prozeß der Verwandlungen in Gang zu bringen, dessen letztes Ziel die Verwandlung der Welt dahin ist, daß Gott alles in allem sei (vgl. 1 Kor 15, 28). Alle Menschen warten immer schon irgendwie in ihrem Herzen auf eine Veränderung und Verwandlung der Welt. Dies nun ist der zentrale Verwandlungsakt,

der allein wirklich die Welt erneuern kann: Gewalt wird in Liebe umgewandelt und so Tod in Leben. Weil er den Tod in Liebe umformt, darum ist der Tod als solcher schon von innen her überwunden und Auferstehung schon in ihm da. Der Tod ist gleichsam von innen verwundet und kann nicht mehr das letzte Wort sein. Das ist sozusagen die Kernspaltung im Innersten des Seins – der Sieg der Liebe über den Haß, der Sieg der Liebe über den Tod. Nur von dieser innersten Explosion des Guten her, das das Böse überwindet, kann dann die Kette der Verwandlungen ausgehen, die allmählich die Welt umformt. Alle anderen Veränderungen bleiben oberflächlich und retten nicht. Darum sprechen wir von Erlösung: Das zuallererst Notwendige ist geschehen, und wir können in diesen Vorgang hineintreten. Jesus kann seinen Leib austeilen, weil er wirklich sich selber gibt.

Diese erste grundlegende Verwandlung von Gewalt in Liebe, von Tod in Leben zieht dann die weiteren Verwandlungen nach sich. Brot und Wein werden sein Leib und sein Blut. Aber an dieser Stelle darf die Verwandlung nicht Halt machen, hier muß sie erst vollends beginnen. Leib und Blut Jesu Christi werden uns gegeben, damit wir verwandelt werden. Wir selber sollen Leib Christi werden, blutsverwandt mit ihm. Wir essen alle das eine Brot. Das aber heißt: Wir werden untereinander eins gemacht. Anbetung wird, so sagten wir, Vereinigung. Gott ist nicht mehr bloß uns gegenüber, der ganz Andere. Er ist in uns selbst und wir in ihm. Seine Dynamik durchdringt uns und will von uns auf die anderen und auf die Welt im ganzen übergreifen, daß seine Liebe wirklich das beherrschende Maß der Welt werde. Ich finde diesen neuen Schritt, den das Abendmahl uns geschenkt hat, sehr schön angedeutet im Unterschied zwischen dem griechischen und dem lateinischen Wort für Anbetung. Das griechische Wort heißt *proskynesis*. Es bedeutet den Gestus der Unterwerfung, die Anerkennung Gottes als unseres wahren Maßstabes, dessen Weisung wir folgen. Es bedeutet, daß Freiheit nicht bedeutet, sich auszuleben und für autonom zu halten, sondern sich nach dem Maß der Wahrheit und des Guten zu richten und so selbst wahr und

gut zu werden. Dieser Gestus ist notwendig, auch wenn unser Freiheitsstreben ihm zunächst entgegensteht. Aber uns zueignen können wir ihn erst ganz in der zweiten Stufe, die sich im Abendmahl eröffnet. Das lateinische Wort für Anbetung heißt *adoratio* – Berührung von Mund zu Mund, Kuß, Umarmung und so im tiefsten Liebe. Aus Unterwerfung wird Einung, weil der, dem wir uns unterwerfen, die Liebe ist. So wird Unterwerfung sinnvoll, weil sie uns nicht Fremdes auferlegt, sondern uns freimacht zum Innersten unserer selbst.

Kehren wir noch einmal zum Letzten Abendmahl zurück. Das Neue, das da geschah, lag in der neuen Tiefe des alten Segensgebets Israels, das nun zum Wort der Verwandlung wird und uns die Teilhabe an der „Stunde“ Christi schenkt. Nicht das Pascha-Mahl zu wiederholen, hat Jesus uns aufgetragen; es ist ja auch ein Jahresfest, das man nicht beliebig wiederholen kann. Er hat uns aufgetragen, in „seiner Stunde“ einzutreten. In sie treten wir ein durch das Wort der heiligen Macht der Verwandlung, die durch das Preisgebet geschieht, das uns in die Kontinuität mit Israel und der ganzen Heilsgeschichte Gottes stellt und uns zugleich das Neue schenkt, auf das dieses Gebet von innen her wartete. Dieses Gebet – die Kirche nennt es Hochgebet – konstituiert Eucharistie. Es ist Wort der Macht, das die Gaben der Erde auf ganz neue Weise in die Selbstgabe Gottes verwandelt und uns in diesen Prozeß der Verwandlung hineinzieht. Deswegen nennen wir dieses Geschehen Eucharistie, was die Übersetzung des hebräischen Wortes *beracha* ist – Dank, Preisung, Segen und so vom Herrn her Verwandlung: Gegenwart seiner „Stunde“. Die „Stunde“ Jesu ist die Stunde, in der die Liebe siegt. Das heißt: Gott hat gesiegt, denn er ist die Liebe. Die „Stunde“ Jesu will unsere Stunde werden und wird es, wenn wir uns durch die Feier der heiligen Eucharistie in den Prozeß der Verwandlungen hineinziehen lassen, um die es dem Herrn geht. Eucharistie muß Mitte unseres Lebens werden. Es ist nicht Positivismus oder Machtwille, wenn die Kirche uns sagt, daß zum Sonntag die Eucharistie gehört. Am Ostermorgen haben zuerst die Frauen, dann die Jünger den Auferstandenen sehen dürfen.

So wußten sie von da an, daß nun der erste Wochentag, der Sonntag, sein Tag ist. Der Tag des Schöpfungsbeginns wird zum Tag der Erneuerung der Schöpfung. Schöpfung und Erlösung gehören zusammen. Deswegen ist der Sonntag so wichtig. Es ist schön, daß in vielen Kulturen heute der Sonntag ein freier Tag ist oder gar mit dem Samstag ein sogenanntes freies Wochenende bildet. Aber diese freie Zeit bleibt leer, wenn Gott nicht darin vorkommt. Liebe Freunde! Manchmal ist es vielleicht im ersten Augenblick unbequem, am Sonntag auch die heilige Messe einzuplanen. Aber Ihr werdet sehen, daß gerade das der Freizeit erst die rechte Mitte gibt. Laßt Euch nicht abbringen von der sonntäglichen Eucharistie, und helft auch den anderen, daß sie sie entdecken. Damit von ihr die Freude kommt, die wir brauchen, müssen wir sie natürlich auch immer mehr von innen verstehen und lieben lernen. Mühen wir uns darum – es lohnt sich. Entdecken wir den inneren Reichtum des Gottesdienstes der Kirche und seine wahre Größe: daß da nicht wir selber uns allein ein Fest machen, sondern daß der lebendige Gott selbst uns ein Fest gibt. Mit der Liebe zur Eucharistie werdet Ihr auch das Sakrament der Versöhnung neu entdecken, in der Gottes verzeihende Güte immer wieder einen Neubeginn in unserem Leben möglich macht. Wer Christus entdeckt hat, muß andere zu ihm führen. Eine große Freude kann man nicht für sich selbst behalten. Man muß sie weitergeben. Heute gibt es in großen Teilen der Welt eine merkwürdige Gottvergessenheit. Es scheint auch ohne ihn zu gehen. Aber zugleich gibt es auch ein Gefühl der Frustration, der Unzufriedenheit an allem und mit allem: Das kann doch nicht das Leben sein! In der Tat nicht. Und so gibt es zugleich mit der Gottvergessenheit auch so etwas wie einen Boom des Religiösen. Ich will nicht alles schlecht machen, was da vorkommt. Es kann auch ehrliche Freude des Gefundenhabens dabei sein. Aber weithin wird doch Religion geradezu zum Marktprodukt. Man sucht sich heraus, was einem gefällt, und manche wissen, Gewinn daraus zu ziehen. Aber die selbstgesuchte Religion hilft uns im letzten nicht weiter. Sie ist bequem, aber in der Stunde der Krise läßt sie uns allein. Helft den Menschen, den wirklichen Stern zu entdecken, der uns den Weg zeigt: Jesus Christus. Versuchen wir selber, ihn immer besser kennenzulernen, damit wir überzeugend auch andere zu ihm führen können. Deswegen ist die Liebe zur Heiligen Schrift so wichtig, und

Foto: J. Bebić

Die jungen Kroaten begrüßen den Papst am Ufer des Rheins

deswegen ist es wichtig, den Glauben der Kirche zu kennen, in dem uns die Schrift aufgeschlüsselt wird: Es ist der Heilige Geist, der die Kirche in ihrem wachsenden Glauben immer weiter in die Tiefe der Wahrheit eingeführt hat und einführt (vgl. Joh 16, 13). Papst Johannes Paul II. hat uns ein wunderbares Werk geschenkt, in dem der Glaube der Jahrhunderte zusammenfassend dargestellt ist: den Katechismus der katholischen Kirche. Ich selber konnte vor kurzem das Kompendium dieses Katechismus der Öffentlichkeit vorstellen, das auch auf Wunsch des heimgegangenen Papstes erstellt wurde. Es sind zwei Grundbücher, die ich Euch allen ans Herz legen möchte.

Natürlich reichen Bücher allein nicht aus. Bildet Gemeinschaften aus dem Glauben heraus. In den letzten Jahrzehnten sind Bewegungen und Gemeinschaften entstanden, in denen die Kraft des Evangeliums sich lebendig zu Worte meldet. Sucht Gemeinschaft im Glauben, Weggefährten, die gemeinsam die große Pilgerstraße weitergehen, die uns die Weisen aus dem Orient zuerst gezeigt haben. Das Spontane der neuen Gemeinschaften ist wichtig; aber wichtig ist auch, dabei die Gemeinschaft mit dem Papst und den Bischöfen zu halten, die uns garantieren, daß wir nicht Privatwege suchen, sondern wirklich in der großen Familie Gottes leben, die der Herr mit den zwölf Aposteln begründet hat.

Noch einmal muß ich zur Eucharistie zurückkommen. „Weil wir ein Brot sind, sind wir viele auch ein Leib“, sagt

der heilige Paulus (1 Kor 10, 17). Er will damit sagen: Weil wir den gleichen Herrn empfangen und er uns aufnimmt, in sich hineinzieht, sind wir auch untereinander eins. Das muß sich im Leben zeigen. Es muß sich zeigen in der Fähigkeit des Vergebens. Es muß sich zeigen in der Sensibilität für die Nöte des anderen. Es muß sich zeigen in der Bereitschaft zu teilen. Es muß sich zeigen im Einsatz für den Nächsten, den nahen wie den äußerlich fernen, der uns angeht. Heute gibt es Formen des Volontariats, Gestalten des gegenseitigen Dienens, die gerade unsere Gesellschaft dringend braucht. Wir dürfen zum Beispiel die alten Menschen nicht ihrer Einsamkeit überlassen, an den Leidenden nicht vorbeigehen. Wenn wir von Christus her denken und leben, dann gehen uns die Augen auf, und dann leben wir nicht mehr für uns selber dahin, sondern dann sehen wir, wo und wie wir gebraucht werden. Wenn wir so leben und handeln, merken wir alsbald, daß es viel schöner ist, gebraucht zu werden und für die anderen da zu sein, als nur nach den Bequemlichkeiten zu fragen, die uns angeboten werden. Ich weiß, daß Ihr als junge Menschen das Große wollt, daß Ihr Euch einsetzen wollt für eine bessere Welt. Zeigt es den Menschen, zeigt es der Welt, die gerade auf dieses Zeugnis der Jünger Jesu Christi wartet und zuallererst durch das Zeichnen Eurer Liebe den Stern entdecken kann, dem wir folgen.

Gehen wir voran mit Christus und leben wir unser Leben als wirkliche Anbieter Gottes. Amen.

LJETNO SLAVLJE U HKM MÜNCHEN

„Zajedno gradimo Crkvu!“

Hrvatska katolička misija München ove je godine uoči odlaska hrvatske djece na zasluženi školski ljetni odmor priredila ljetno slavlje pod geslom „Zajedno gradimo Crkvu!“, a obilježeno je u znaku 40 godina svećeništva fra Bože Ančića i fra Luke Liva-je, koji slavi i 60 obljetnicu „aktivnog igranja nogometa“, na terenima šport-skog društva TSV „Sollna“ u Münche-nu. Cijeli prihod „Ljetnog slavlja“ namijenjen je za izgradnju svetišta sv. Ive u Podmilačju kod Jajca, u Bosni i

Molitva na početku utakmice

Hercegovini. Na početku otvaranja slavlja voditelj misije fra Tomislav Dukić pozdravio je sve nazočne i pozvao hrvatske vjernike na zajedništvo i kršćansko druženje, te istaknuo kako je to ljetno slavlje postalo tradicionalno u toj hrvatskoj katoličkoj zajednici.

U prijedpodnevnom satima hrvatski su se mališani predškolske dobi i djeca natjecali u raznovrsnim športskim izvornim disciplinama. Tako u igri za mališane „nogomet“ i „ringe-ringe-ja-ja“ Gabrijel Šimunović pobijedio je i osvojio 2 odličja, a u štafeti su pobjednice bile Andrea Kusić, Dijana Pri-co, Marija Jolić i Lucija Čurić. U igrama „trčeci krumpiri“ djevojčice su bile bolje od dječaka, Martina Zubak je bila najbolja, u „igri s vrećama“ Joze-fina Bagarić, dok je u igri „graničara“ dječak Dominik Drmić bio najbolji.

U konkurenciji školske djece u štafeti pobijedile su Tea Zubak, Martina Zubak, Marija Pušić, Kristina Lucić, Stana Božanović, Ana-Marija Sentić i Marina Blažević, a u disciplini trčanje na 100 m Ante Ojvan bio je najbrži u mješovitoj konkurenciji, te u igri „lopta kroz noge“ osvojio je drugo odličje zajedno s ostalima: Tanja Ojvan, Marinela Kasalo, Dijana Caga-nić, Ana-Marija Čosić, Ružica Crnjak i Valentina Bešlić. U zadnjoj igri djece „putovanje u Jeruzalem“ Nives Čičak pobijedila je sve svoje protivnike.

Za odrasle konkurencija je bila ve-lika i zanimljiva. Tako u utrci na 100 m za žene Dunja Krivić je bila najbrža, a od muških Mirko Badrov. U poteza-nju klipa žena pobijedila je Božana Dreno, a u muških Zdenko Caganić. U utrci u vrećama najbrža je bila Ma-rija Klišanin. U zadnjoj izvornoj dis-ciplini „bacanje kamena s ramena“ Mato Jurić bacio je najdalje, te po-pravio svoj prošlogodišnji osobni re-kord od 12,22 m na 14 m. U velikoj konkurenciji balotaša najbolja ekipa bila je „Tri Dalmatinca“: u sastavu Mladin Erlić, Ante Žmire i Ivan Buljan. Mali nogomet je doživio dva finala, u muškoj konkurenciji je ekipa „Žepče“ svladala ekipu „Ante Gotovina“ tek na kraju igre na „penale“ s rezultatom od 3:2, a u ženskoj konkurencije fina-listice prošlogodišnjeg finala „Praši-narke“ ovaj put u jačem sastavu pod vodstvom trenera Gorana Čorića igra-ča FC „Croatije“ bez velike konkuren-cije savladale su sve ekipe i u završni-ci pobijedile „Karlovačko“ s 3:0.

Blagoslov automobila

Nakon natjecanja u svim pučkim disciplinama i malog nogometa, sla-vljenik fra Luka je zazvao blagoslov Božji na sve vozače kako bi se stvori-la svijest odgovornosti za upravlja-čem, te je dodao da danas mnogi mladi gube živote, jer ne poštuju pro-metne znakove, te zbog slike natalite-ta u Hrvatskoj i pogibije u prometu svakako su crna točka u hrvatskom na-rodu. U drugom djelu programa na-stupili su misijski folklorasi svih uzra-sta i tamburaši pod vodstvom Marije Šibenik, Gabrijela Vale i skupine mladih katoličke misije koja je pred-

vodila Marijana Marić. Pjevalo se, i plesalo u publici od gange, rere do klapskih pjesama.

Po prvi puta odigrana je utakmica između svećenika iz HKM i misijskog vijeća, koja je završila 3:1. Drugi značajni susret je bila revijalna utak-mica između Livnjaka i Duvnjaka u dobi iznad 40 godina. Utakmica je završena s 3:0 u korist Tomislav-građana. Na kraju nogometnih susre-ta glavna športska i nogometna atrak-cija bila je prijateljski susret između ekipe „Svećenici“ i Nogometnog kluba „Zagreba“ iz Münchena. Na po-četku utakmice fra Luki su svi čestitali 40 obljetnicu svećeništva koji se tim povodom oprostio od „60 godina igranja nogometa“. U ime vjernika Anica Kovač čestitala mu je i uručila buket cvijeća, te izvela početni uda-rac umjesto supruga Roberta Kovača. Utakmica je bila zanimljiva, jer se igralo po svim „vremenskim uvjetima“ - kiši, suncu i vjetru. Završena je pob-jedom svećenika 5:4. Na završetku utakmice Anica Kovač je podijelila od-ličja pobjednicima u svim športovima i izvornim pučkim disciplinama. Na-kon svih športskih i društvenih manife-stacija glazbena skupina „Opasna si-gurnost“ do kasnih je sati zabavljala nazočne u restoranu športskog centra. Voditelj misije o. Dukić na kraju ljetne priredbe zahvalio je svima koji su po-mogli na bilo koji način da bi se uve-ličalo sveopće hrvatsko slavlje, te re-kao da svećenici kroz šport žele pri-bliziti ljude i na taj način širiti vrije-dnosti kršćanske vjere. „Važno je pro-buditi duh zajedništva svih krajeva Hrvatske i BiH i dijasporu“, istaknuo je.

Tekst i snimke: Emilio Jurić

Pred-nastup ekipa „Svećenici“ i N.K. „Croatia“

BERLIN

Sedamdeset peti rođendan Berlinske biskupije

Velikim, cjelodnevним slavljem na poznatom berlinskom Bebelplatzu, ispred katedrale sv. Hedvige, u nedjelju 14. kolovoza, proslavljen je vrijedan jubilej Berlinske biskupije — 75 godina postojanja i utemeljenja. Proslava jubileja berlinskih katolika pod geslom „U križu je nada“ okupilo je više tisuća vjernika među kojima i oko 2000 mladih iz 40 zemalja koji su bili gosti Berlina u sklopu 20. svjetskog dana mladih u Kölnu. Svečano misno slavlje, kojim je počela proslava 75. rođendana Berlinske biskupije predvodio je kardinal Georg Sterzinsky, a koncelebriralo je četrnaest biskupa. Uz apostolskog nuncija u Njemačkoj Ervina Josefa Endera i kardinala Joachima Meisnera iz Kölna, gosti Berlina su ovom prigodom bili i kardinal Lustiger iz Parisa, kardinal O'Connor iz Londona, kardinal McCarrick iz Washingtona kao i nadbiskupi iz Poljske, Italije i Rusije te brojni svećenici, redovnice i crkveni dostojanstvenici i suradnici iz Berlina i drugih dijelova Njemačke.

Berlinska biskupija, osnovana prije 75 godina i 1994. godine uzdignu-

ta na nadbiskupiju, danas se ubraja među najmlađe i najmanje u Njemačkoj. Čine je 380.000 katolika okupljenih u 80 crkvenih zajednica unutar kojih je i 16 stranih katoličkih misija. „Možda na nekom drugom mjestu 75

Kardinalu Sterzinskom Hrvati su darovali knjigu o Hrvatskoj

godina i nije neki veliki jubilej, ali u Berlinu to jest! Poput oaza u pustinji su naše zajednice. I dok se sve drugo rascjepkalo, katoličke zajednice u Berlinu su ostale jedinstvene i čvrsto povezane. U križu je izvor života i spas“, rekao je u propovijedi, između ostalog, nadbiskup berlinski Georg Sterzinsky.

Nakon misnog slavlja program proslave jubileja je, unatoč promjenjivom berlinskom vremenu, potrajao do večernih sati. Na brojnim štandovima predstavile su se katoličke zajednice Berlina, a na dvije pozornice je tekao i zanimljiv zabavno-glazbeni program. U proslavi 75 godina postojanja Berlinske biskupije aktivno je sudjelovala i Hrvatska katolička misija iz Berlina. U najavi opisana kao jedna od starijih, brojnijih i vrlo aktivnih i živih katoličkih zajednica, Hrvatska katolička misija u Berlinu nakon više od trideset godina postojanja uistinu i ima što pokazati. Na štandu je kroz fotografiju prikazan rad i život misije, a na pozornici su najmlađi Hrvati, predvođeni predsjednikom župskog vijeća Marijom Kolak i voditeljem misije fra Petrom Čirkom, uspješno kroz ples i pjesmu pokazali djelić hrvatske kulture i bogatog vjerskog i raznovidnog misijskog djelovanja. U povodu 75-godišnjeg jubileja biskupije, predsjednica župskog vijeća Marija Kolak kao dar kardinalu Sterzinskom predala je knjigu o Hrvatskoj i domaće vino.

Sonja Breljak

RÜSSELSHEIM

Slavlje „Okno bunara“

Svake se godine u Rüsselsheimu prije početka godišnjih odmora održava dvodnevno slavlje „Okno bunara“. To slavlje upriličuje Gradska uprava i udruge stranih sugrađana iz Rüsselsheima. Ovogodišnje slavlje oko bunara koji se nalazi ispred zgrade gradskog kazališta, upriličeno je 25. i 26. lipnja. Na slavlju su sudjelovali i Hrvati, koje je predstavljala Hrvatska katolička misija i Udruga HDZ.

Misija i udruga HDZ-e nastupili su zajedno u folkloru i u ponudi hrvatskih jela i pića. Hrvatski folklor predstavljala su djeca i mladež, a hrvatska jela i pića pripremali su odrasli. Domaćice su darovale kolače. Ujedno je slavlje

Na proslavi su nastupili i hrvatski folklorasi

bilo i promidžba hrvatskog turizma na početku nove turističke sezone. Nazočni su bili i vodeći ljudi iz Gradske uprave i njemačkih političkih stranaka koje djeluju u Rüsselsheimu.

Međunarodna smotra kulturne baštine

Udruga za povezivanje naroda i promidžbe njihovih nacionalnih kulturnih baština iz Rüsselsheima, upriličila je u tome gradu 3. srpnja svečanost promidžbe kulturne baštine svih naroda koji žive u tom gradu. Svečanost je održana na otvorenom kod Walter-Bau-Halle, nedaleko od centra grada. U prijedodnevnom dijelu programa nastupale su skupine iz Rüsselsheima, a poslijepodnevni dio programa na oduševljenje nazočnih započela je folklorna skupina iz Hrvatske katoličke misije Frankfurt.

Berislav Nikić

HANAU

Dvostruko slavlje

U Hrvatskoj katoličkoj misiji Hanau u subotu 11. lipnja upriličeno je dvostruko slavlje. Najprije je u prijedodnevnom satima u središnjoj grad-

skoj crkvi Imena Marijina kršteno četvrto dijete Željka i Manuele Kovač rođ. Haag – mali Niko–Nikola. U popodnevnom satima vjenčali su se Marija Marenčić i Branko Volf. Liturgijskim slavljem predsjedao je voditelj misije o. Marijan Kovač.

Piše:
admiral
Davor
Domazet-Lošo

Istina o Oluji

Danas deset godina nakon Oluje čuje se kako treba ustanoviti istinu. Koju i kakvu istinu? Istina je samo jedna! No pitanje je posve drugo, želi li se zaista znati istina.

Kada se nad kninskom tvrđavom zaviyorio hrvatski barjak označavajući završnicu pobjedničke Oluje, i kad je predsjednik dr. Franjo Tuđman poljubio pobjedničku trobojku, hrvatski čovjek duboko u sebi slutio je kako smo svjedoci velebnog postignuća. Bila je to pobjeda svehrvatska, ne darovana, već izvoštena na bojnem polju. Što se sada deset godina kasnije, s tom paradigmom hrvatske pobjede događalo ili se događa?

Danas nepodnošljivo zaglušujuća medijska halabuka služi ne samo da se žrtva agresije i ratni pobjednik nastoji pretvoriti u agresora na vlastiti teritorij, nego se promiče još strašnija teza, kako je svaka državotvorna ideja kod Hrvata dio zločinačke ideologije. Haaške optužnice to pokušavaju i pravno uobličiti. Da je tomu tako, zorno pokazuje optužnica u slučaju generala Ante Gotovine, gdje se Oluja nastoji proglasiti „zločinačkim pothvatom“. Nigdje, nikada u povijesti nije zabilježeno da je legalna i legitimna vlast prihvatila da nekakav sud optužuje generale koji su svoju zemlju i svoj narod obranili od agresije, osim nažalost kod Hrvata. Što poslije toga slijedi Hrvatima nije odveć teško odgonetnuti. Novi (stari) krimen i nova (stara) hipoteza.

Zbog toga što je operacija Oluja stožerna strategijska gravitacijska točka Domovinskog rata, samo naknadnim, dugotrajnim i sustavnim političkim, osobito medijskim djelovanjem može se „promijeniti“ nezino obilježje. To osporavatelji unatoč nastojanjima neće uspjeti zbog toga, jer Oluja istodobno objedinjuje i naznačuje nekoliko bitnih strategijskih načela, odnosno što je još značajnije, istina. O čemu je riječ?

Prvo: *strategijska ravnoteža* — na prostorima zvanom bivša Jugoslavija (i šire na jugoistoku Europe) bila je skrivena (potajna) do Oluje i nije bila mjerljiva na terenu. Cijeli prostor, nedjelotvornošću međunarodne zajednice, a prije svega europskog dvojca Velike Britanije i Francuske, omogućavao je srpskoj politici vođenje „neprekidne

puzajuće“ okupacije i u Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini, stvorivši sliku kako su oni jedini gospodari rata, i on, tj. rat, može prestati samo onda kada budu zadovoljeni njihovi apetiti. Oluja je naprosto promijenila strategijski odnos u kojem je Hrvatska ne samo ostvarila strategijsku pobjedu kojom je vratila svoja okupirana područja, nego je omogućeno i okončanje rata koji je završio Daytonskim sporazumom.

Drugo: *Hrvatska je, a ne međunarodna zajednica, i obranila i spasila Bosnu i Hercegovinu*. Da je napad združenih srpskih snaga („vojske republike srpske krajine“ i „vojske republike srpske“) u jesen 1994. odnosno u ljeto 1995. na područje Bihaća uspio, značilo bi to da bi Srbi vjerojatno bili proglašeni pobjednicima u ratu, kako se tada o tome u političkim krugovima Velike Britanije i Francuske kao glavnih europskih igrača raspravljalo, jer bi Srbi padom Zapadne Bosne okupirali gotovo 80 posto zemlje Bosne i Hercegovine.

Treće: *Oluja je je svijetu, pokazala kakva je i što je hrvatska vojska*. Ono što nije bilo rješivo za UN i NATO tijekom četiri godine, blitz-akcija Hrvata riješila je problem u roku od tri dana. To se uspjelo izgradnjom suvremene, pokretne i pobudene vojske koja se ravna prema NATO-vim standardima stoji u Die Weltu od 8. kolovoza 1995. U RDW-u dva dana kasnije (10. kolovoz 1995.) bit će napisano da strategijski preokret i novi odnosi potvrđuju postavku predsjednika Tuđmana koji kaže da je Hrvatska danas jedna regionalna sila koju se ne može zaobilaziti na srednjoeuropskom prostoru. Neočekivano brz uspjeh u „krajini“, koji je postignut uz pomoć suvremene, prema zapadnim načelima naoružane i vođene vojske, zaista je stvorio novu situaciju, zaključak je komentatora RDW-a. Eto kakva je bila Hrvatska vojska u analizama i u očima stranih analitičara nakon Oluje.

Četvrto: *Hrvatska se prva u suvremenom svijetu borila i pobijedila terorizam*. Važno je, pače, izuzetno je važno prisjetiti se protiv kakve se strate-

gije borila Hrvatska. To je bila strategija realne prijetnje ili strategija odmazde, kako su je još zvali, kao cjelovita vojna strategija Srba na okupiranom području Republike Hrvatske pod nadzorom UNPROFOR-a. Evo što se htjelo tom strategijom! U njoj se polazilo od postavke o „jedinstvu srpskih zemalja“ i bila je usmjerena protiv Republike Hrvatske kao države, s težnjom njezinog rušenja kao takve. Osim što je u strategiji stajalo da srpska vojna sila ima dovoljno moćna raketna i topnička sredstva i da svoje nastupanje može temeljiti na odmazdi, a Hrvatska nema sredstva kojima bi mogla to prikladno spriječiti, bila je napisana i ova zastrašujuća rečenica: *Hrvatska je osuđena kao država u dugoj agoniji umrijeti...*

Hrvatska, je dakle, Olujom porazila terorističku strategiju, u prvoj polovici devedesetih godina prošlog stoljeća, u vrijeme kada je terorizam počeo tek kucati na svjetska vrata.

Peto: *Olujom je spriječena federalizacija Hrvatske*. Ne postoje dva rata, jedan u Hrvatskoj, a drugi u Bosni i Hercegovini. Kako su cijela Bosna i Hercegovina te gotovo dvije trećine Hrvatske bili obuhvaćeni projektom „velike Srbije“ pa se taj zajednički prostor sa strateškog motrišta može smatrati, a i Srbi su ga smatrali — jedinstvenom cjelinom. Na njemu su se odigrale sve značajne operacije i to pretežito u njegovom središtu — područje Kupresa i Livna. Tu su snage odmjeravali ne samo glavni protagonisti sukoba nego i onaj čimbenik koji se uopćeno i posve nedefinirano zove — međunarodna zajednica. Kad su Hrvatske snage (Hrvatska vojska i Hrvatsko vijeće obrane), a i Armija BiH počele ovađavati tim strategijskim središtem, a Srbi počeli doživljavati uzastopne poraze, Hrvatskoj je od međunarodne zajednice postavljena velika politička zamka — plan Z-4 kojim se željelo stvoriti „srpsku državu“ u Hrvatskoj. Oluja je taj plan raspršila!

Šesto: *Olujom je spriječeno ponavljanje Srebrenice*. Nakon što su pripadnici međunarodne zajednice (Yas-

husi Akashi, francuski general Bernard Janvier, britanski general Rupert Smith) zaustavili zračne udare snaga NATO-a, te tako omogućili Srbima osvojiti Srebrenicu, a ovi počinili najveći zločin poslije Drugoga svjetskog rata, prijetila je još veća katastrofa u zaštićenoj zoni Bihaća. Na „zajedničkom savjetu obrane“ održanom u Bosanskom Petrovcu (1. kolovoza 1995. godine) donesena je odluka na prijedlog Radovana Karadžića, s kojom se suglasio i Milan Martić da se ne odustaje od napadne operacije na Zapadnu Bosnu. Hrvatski odgovor na ovu odluku Srba „zapadno od Drine“ bila je *Oluja*.

No, prije same operacije *Oluja*, Srbima se pružila još jedna prilika da pod nadzorom međunarodne zajednice pristupe političkom rješenju i da dođe do mirne reintegracije okupiranih područja u upravno-pravni poređak Republike Hrvatske. Međutim, srpsko vodstvo na pregovorima 3. srpnja, 1995. u Ženevi sve pokušaje mirne reintegracije okupiranih područja su odbili, nastojeći odužiti pregovarački proces kako bi kupovali vrijeme. Pored

Prizor s ovogodišnje proslave 10. obljetnice Oluje u Kninu

Snimio: J. Bebić

navedenog, temeljni razlozi za operaciju *Oluja* bili su neuspjeh četverogodišnjih pregovora, neuspjeh primjene mandata UNPROFOR-a i UNCRO-a, ugroženost strateških interesa Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine, stanje realne okupacije značajnog dijela hrvatskog ozemlja, te potpuno pogrešna usmjerenost mirovnog procesa.

Danas deset godina nakon *Oluje* čuje se kako treba ustanoviti istinu. Koju i kakvu istinu? Istina je samo jedna! No pitanje je posve drugo, želi li se zaista znati istina. Do nje je lako doći, ako se ima htijenja, dobre volje, objektivnosti, i konačno i poštenja. A istina o *Oluji* vrlo je jednostavna. Ona je ovo —

Oluja je spriječila ponavljanje Srebrenice, *Oluja* je zaustavila federalizaciju Hrvatske, *Oluja* je porazila strategiju terorizma, *Oluja* je pokazala da Hrvatska vojska baštini najsuvremeniju vojnu doktrinu, *Oluja* je de facto obranjena ne samo Hrvatska, nego i susjedna država Bosna i Hercegovina, *Olujom* je uspostavljena strategijska ravnoteža na prostoru bivše Jugoslavije i osiguran mir. To je istina o *Oluji*, i unatoč svemu svim pokušajima osporavanja i svim prijedlozima, nju, tu *Istinu*, unatoč nastojanjima neće se moći zatomiti. No, ostaje i dalje otvoreno pitanje je li svjetskim moćnicima i domaćim poslušnicima doista stalo do istine? ■

MEDITACIJA

Andeo tišine

Priredio:
Jozo Župić

Andeli su nježna bića. Ne možeš ih uhvatiti. Dolaze nenadano. Moraš biti otvoren da bi ih susreo. Andeli dolaze tiho. Treba puno tišine, da ih primijetiš. Postoji anđeo koji te želi uvesto u umijeće šutnje, u spasonosnu atmosferu šutnje. U našem bučnom svijetu trebamo puno tišine, da bismo i ozdravili iznutra. Od Kierkegaarda potječe poznata riječ, da bi on, kad bi bio liječnik, savjetovao ljudima: „Svarajte šutnju!“ Rabindranath Tagore poziva: „Okupaj svoju dušu šutnjom!“ Tišina je lijek za naše duše, koje su često zagušene bukom svijeta i više ne mogu disati, jer odasvud u njih prodiru bučne misli i slike. Čovjek treba tišinu da bi se u njemu rodilo nešto veliko. „Samo u šutnji čovjek dolazi do prave spoznaje“, misli Romano Guardini. Ivan Klimak, monah Crkve, na prijelazu šestoga u sedmo stoljeće veli: „Šutnja je plod mudrosti i posjeduje znanje svih stvari.“ Šutnja nas priprema na ispravno slušanje, da bismo čuli među tonove, ako nam govori neki čovjek. Šutnja je preduvjet za prepoznavanje Božjeg glasa u nama. Mnogi jadikuju danas, da ne doživljavaju Boga, da im je Bog postao stranac. Ali oni su tako puni buke, da prečuju tihe poticaje, po kojima Bog govori njihovu srcu. Uvijek imamo nešto činiti. Čim nježni poticaj izroni u našem srcu, potiskujemo ga i okrećemo se opipljivim stvarima. Tako nećemo nikada čuti Božji glas. Njemačka riječ „Stille“ dolazi od „stille“ — umiriti, utišati, uspostaviti mir. Majka doji gladno dijete, stišava ga da prestane kličati. Andeo tišine želi utišati naše glasne misli, naše bučne želje i izazvati potrebu da u sebi otkrijemo prostor tišine. Mistici su uvjereni da u svakome od nas postoji prostor tišine u koji misli i osjećaji, želje i potrebe nemaju nikakva pristupa. To je također prostor u koji ne mogu prodrijeti ni drugi ljudi sa svojim očekivanjima

i zahtjevima, sa svojim sudovima i osudama. To je prostor u meni, u kojem mogu biti ja. To je prostor šutnje, u kojem sam Bog stanuje u meni. Tamo sam uistinu slobodan. Tamo nitko nema vlasti nada mnom. Tamo me ne može nitko povrijediti. Tamo sam zdrav i cjelovit. Imam dnevnu potrebu sjesti i meditirati. U meditaciji predočavam sebi kako me moje disanje i riječ koju povezujem s njim uvodi u taj unutarnji prostor tišine. Tamo ljudi koji danas ulaze u moj ured, nemaju pristupa. Tamo nitko ne može dospjeti do mene svojim željama, svojim sudovima i osudama. Tamo mogu slobodno disati. Tamo sam sam sa svojim Bogom. To daje dostojanstvo mojemu životu. Tišina me mijenja, kao što je promijenila i svadljivu ženu rabina Sussje. O njoj se kaže: „Od toga trenutka bi tiha. I kad mnogo radiš s drugim ljudima. Kad mnogi žele nešto od tebe, kad vodiš s njima intenzivne razgovore, potreban ti je anđeo tišine koji će sve te riječi koje dnevno slušaš dovesti do šutnje. U šutnji opet možeš odahnuti. Možeš se otresti svega što ti drugi povjeravaju. Andeo tišine želi te voditi u unutrašnji prostor, u koji nemaju nikakva pristupa ni ljudi za koje si tu. Samo ako si u doticaju s ovim unutarnjim prostorom tišine, možeš se bez straha upustiti u razgovore s ljudima. Ne trebaš se plašiti da će tobom ovladati problemi drugih i savladati te, da će te nečistoća koju primiš u razgovoru, iznutra uprljati. Ima jedno područje u kojem ostaješ nedotaknut od svih otpadaka, koje drugi žele istovariti tebi. U ovom unutarnjem prostoru tišine i uvijek iznova te podsjeća da je već u tebi taj prostor tišine. Ne moraš ga stvarati. Samo trebaš doći u doticaj s tišinom koja je u tebi i koja te može ozdraviti. Tu, u prostoru tišine, možeš otpočiniti. Tu si zdrav i cjelovit. Tu prebiva ono čisto i pošteno u tebi što buka svijeta ne može pomutiti. ■

SUSRET S HRVATSKIM ČASNIM SESTRAMA MILOSRDNICAMA U SAMOSTANU ST. AUGUSTIN KOD BONNA

„Hrvatske veleposlanice“ u St. Augustinu

Hrvatske sestre sv. Vinka Paulskog (milosrdnice) Splitske provincije već 38 godina djeluju u samostanu Družbe Božje Riječi (Steyler Missionare) u mjestu St. Augustin nedaleko od Bonna. Družbu Božje Riječi osnovao je o. Arnold Janssen. U njemačkom govornom području članovi družbe se nazivaju Steyler Missionare, od nizozemskog gradića Steyl u kojem je 1875. godine i utemeljena. Po statistici

stre u ovaj samostan. U samostanu je uvijek od 100 do 120 redovnika, a u njemu se prije svega školuju budući misionari te se nalaze važne institucije za to važno djelovanje Crkve u novim uvjetima. Tu je Filozofsko-teološki studij, Crkveni institut za misije, Misijska centrala za misije u Kini, izdavačka misionarska djelatnost Družbe Božje Riječi te Studij istraživanja čovjekova porijekla. Misionari djeluju

gustin. Inače Provincija broji oko 200 sestara koje djeluju od Zadra do Boke kotorske, a također i u Njemačkoj, Austriji i Kanadi. U Tübingenu su dvije sestre: s. Marinka Odrlić i s. Mirjana Mačina, a u St. Vendelu kod Trier-a, također u samostanu Družbe Božje Riječi djeluje pet sestara koje tamo također vode domaćinstvo.

S. Dubravka Žuro ujedno djeluje i kao pastoralna suradnica u Hrvatskoj katoličkoj misiji u Bonnu, a sestre su od početka povezane s HKM Bonn.

Radni dan sestara izgleda ovako. U 6 ujutro je molitva, a iza toga razmatranje te misa zajedno sa svima u samostanu. U 7.30 je doručak. U 8 sati počinje radni dan. Ručak je u 13 sati. Slobodno vrijeme je do 16 sati. U 16 sati je molitva (večernja i krunica). U 17 sati sestre opet idu svaka na svoj posao. Večera je u 19 sati. Nakon večere molitva i odmor. Navečer se nađu zajedno, popričaju, pogledaju televiziju. Kažu kako je zajedništvo jako važno.

Samostan se nalazi u prekrasnom krajoliku okružen zelenilom, tako da se nađe vremena i za šetnju. Inače jedna zanimljivost vezana uz 20. svjetski dan mladeži u Kölnu je ta da je prvotna lokacija za završno misno slavlje s Papom bila predviđena nedaleko od samostana. Od toga se odustalo jer bi, kako ističu zaštitnici flore i faune, veliki broj ljudi na tome području štetno utjecao na rijetke biljne i životinjske zaštićene vrste. Kasnije su se organizatori odlučili za lokaciju Marinefeld.

Sestre su jako susretljive. S radošću ističu kako su u samostanu odsjeli gotovo svi hrvatski biskupi i brojni svećenici. „Najviše smo povezane s našom misijom u Bonnu, a također i s više naših obitelji na ovome području. Ne osjećamo se same i daleko od našeg naroda“, ističu sestre koje su i svojevrsne „veleposlanice“ Hrvatske u St. Augustinu. Preko njih su mnogi čuli za Hrvatsku o kojoj im one s ponosom pričaju. A taj samostan je za to pravo prigoda jer u njega dolaze mnogi iz cijelog svijeta te tako susrećući hrvatske sestre u St. Augustinu mnogo toga doznaju o lijepoj Hrvatskoj.

A. Polegubić

Hrvatske sestre u St. Augustinu: s. Tonka, s. Velimira, s. Radoslava, s. Dubravka, s. Nikolina, s. Matea i s. Mirna

od 1997. godine Družba Božje Riječi broji 5791 člana, uz to 48 biskupa.

Prve su hrvatske sestre došle u samostan St. Augustin 9. svibnja 1967. godine i od tada u samostanu, u kojem se pripremaju članovi Družbe Božje Riječi za misionarsko djelovanje po čitavom svijetu, vode domaćinstvo.

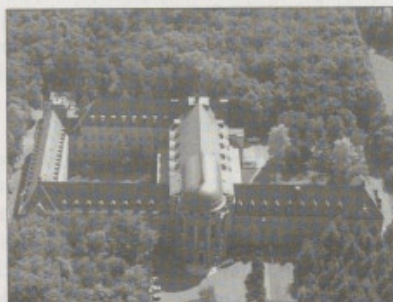
Danas je tu 7 sestara. Prijestolnica kuće je s. Tonka Šutalo, koja tu djeluje već 27 godina. S. Velimira Maroš zamjenica je prijestolnice, a na službi je u samostanu 13 godina. Sestre Radoslava Kero i Nikolina Despotušić su tamo 17 godina, s. Mirna Bošnjak 16, a sestre Dubravka Žuro i Matea Ivišić po deset godina.

S. Tonka podsjeća kako je u početku bilo dosta teško. Ističe kako je najteže bilo prvim sestrama. One su otvorile put i pomogle drugim sestrama da se lakše prilagode. „Djelovanjem u ovom samostanu i pomaganjem misionarima, naša Provincija ostvaruje misionarsku djelatnost, koja se prepoznaje u našem pomaganju misionarskog djela Crkve“, kazuje s. Tonka dodavši kako je to i bio cilj provincijalne uprave koja je slala se-

ju gotovo na svim kontinentima u više od 100 zemalja. Uz bogoslove, kojih je oko 50 iz raznih krajeva svijeta, tu su zbrinuti i bolesni misionari iz Njemačke i svijeta. Kad se vrate nakon provedenih brojnih godina u misijama, najprije slijede medicinski pregledi, nakon čega im se često otkrije bolest te nakon toga u samostanu ostanu na liječenju.

Sestre s ponosom ističu dobru suradnju. „Poštuju nas i razumiju i nikada u 38 godina koliko smo tu nije bilo nikakvih problema.“ A i u Splitskoj provinciji vodi se računa o općoj pripremi sestara prije dolaska u St. Au-

Pogled na samostan iz zraka

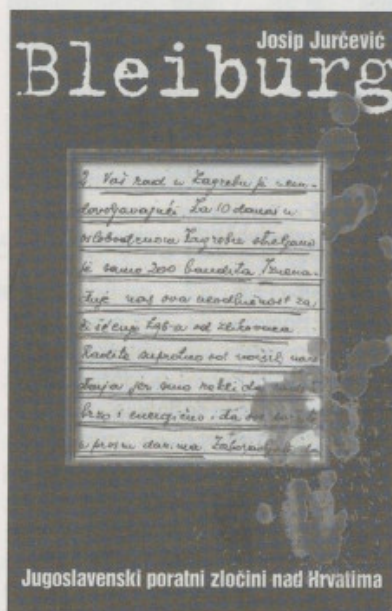
Dragocjena knjiga

Josip Jurčević, „Bleiburg, jugoslavenski poratni zločini nad Hrvatima“, Dokumentacijsko informacijsko središte — Dis i dr., Zagreb, 2005., 444 str.

Knjiga Josipa Jurčevića „Bleiburg, jugoslavenski poratni zločini nad Hrvatima“, dolazi pred nas u pravom trenutku. Ni šest desetljeća poslije svršetka Drugoga svjetskog rata nije bilo dostatno da se u Hrvatskoj objektivno prosude kako događaji tijekom samog rata tako i oni neposredno poslije njega. U posljednje vrijeme, štoviše, nesuglasja i polemike o tim zbivanjima poprimile su novi zamah i razgorjele se do stupnja koji je primjeren samo najaktualnijim političkim pitanjima. Moglo se to dogoditi samo zato, što hrvatska povijesna znanost u proteklih pola stoljeća nije izvršila zadaću koja se od nje kao znanosti očekivala: da o tom kontroverznom vremenu progovori „sine ira et studio“, sredstvima znanosti i jezikom činjenica, a ne pokornog činovničkog služenja političkim interesima ideoloških manipulatora, koji su svojom represivnom vladavinom desetljećima onemogućavali objektivni pristup povijesti, povijesti uopće a novijoj hrvatskoj povijesti naročito, da bi trajno ugušili istinu o njoj. Ova je knjiga rezultat autorove spoznaje o dužnostima povjesničara u novim, promijenjenim uvjetima pune istraživačke slobode, ona je i plod njegova uvjerenja, da je moć znanosti superiornija od svih proizvoljnih tvrdnji, bez obzira na motive, kojima su te proizvoljnosti potaknute i na ciljeve, kojima bi one imale služiti.

Zločini jugoslavenskih komunističkih vlasti u Hrvatskoj 1945.–1990. još ni do danas nisu sustavno istraženi, opisani i numerički ni približno definirani, koliko god nas neki pojedinci, iz različitih, svaki iz nekih svojih razloga, uvjeravali u suprotno. Da službenim (i službovudnim, kako sam ih odavno nazvao), povjesničarima jugokomunističke orijentacije nije ni bilo do objektivnosti i do istine potvrđuje i sama činjenica da nisu ni pokušali utemeljiti ustanovu u kojoj bi se skupljali dokumenti o tome. Koliko god nas ta činjenica ne iznenađuje, toliko više nas čudi ona druga činjenica, da takvu ustanovu nije osmislila ni Republika Hrvatska tijekom petnaestogodišnjeg svog postojanja. A potreba za njom postoji još uvijek. Građa

koja se danas o tome može naći u Hrvatskom državnom arhivu sve do sloma Jugoslavije 1991. nije uvijek bila dostupna ni svim znanstvenicima, a nekim javnosti. Do 1990./1991. nije nam bio dopušten ni uvid u onaj dio naše znanstvene i memoarske literature, koji je, nastavši u iseljeništvu, osporavao tvrdnje jugokomunističke historiografije. Mnogi pokušaji kršenja i ignoriranja te zabrane bile su u ono doma drastično kažnjavani.

Pred hrvatskom povijesnom znanosti stajala je dakle zadaća deideologizacije i objektivizacije novije hrvatske povijesti, u prvom redu polustoljetnog razdoblja od početka četrdesetih do kraja osamdesetih godina XX. stoljeća, kako bi se iz labirinta jugokomunističkih krivotvorina pokrila istina, vrhovni smisao svake znanosti. Tom procesu koji je pokrenuo Franjo Tuđman prije tri i po desetljeća knjigom „Velike ideje i mali narodi“ (1969.) pridružilo se još nekoliko mladih povjesničara, među kojima je i Josip Jurčević. Posao koji je započeo knjigom „Nastanak jasenovačkog mita“ (1998.) Jurčević je nastavio ovom novom knjigom, koja nije samo faktografska. Ona ne ostaje samo na utvrđivanju činjenica nego otkriva i uzroke, koji su do njih doveli. A to je bitna kvaliteta ove knjige.

Jurčevićeva knjiga pokazuje i dokazuje, da zločini komunističkih vlasti u Hrvatskoj potkraj Drugoga svjetskog rata i odmah nakon njegova svršetka, nisu bili ni pojedinačni ni samovoljni ekscesi nego sustavni, dalekosežno planirani i bezdušno provođeni. Zato on rekonstruira cjelokupnost jugoslavenskog sustava, napose organizaciju jugoslavenske tajne policije OZN-e i poziciju KNOJ-a koji je bio njena produžena ruka, prati njihovo djelovanje i širenje, razobličujući specifični boljševički oblik bezakonja kamufliiranog zakonima kojih se, prema tajnim naredbama partijskog i državnog vrha, nitko ne pridržava.

Jurčević razmatra — i razotkriva — vanjskopolitičke okolnosti koje su išle u prilog jugoslavenskim partizanima i omogućile jugokomunistički teror u Hrvatskoj od kraja Drugoga svjetskog rata do stvaranja slobodne Hrvatske, što je od iznimnog značaja za znanstvenu spoznaju o uzrocima hrvatske tragedije u nedavnoj prošlosti, ali i prosudbu hrvatske političke stvarnosti danas. Pritom je negativna uloga Velike Britanije bila upravo nezaobilazna. Iznijevši nepobitnu činjenicu — za koju postoji i više, puno više dokaza nego što je navedeno u ovoj knjizi — da je Velika Britanija sve od 1918. dosljedno zastupala i provodila načelo da hrvatsko pitanje predstavlja isključivo unutarjugoslavenski problem, Jurčević je objasnio i događaje u Bleiburgu i zašto je došlo do bleiburške tragedije i križnih putova hrvatskih vojnika i civila u svibnju i lipnju 1945. Ali, Jurčević nije jednostran, pa upozorava da ni u ovom slučaju krivnja nije samo na drugima nego i na nama samima.

Svjestan svoje odgovornosti, autor ove knjige pokazuje i rijetku sposobnost kritičkog odnosa prema dokumentima. On zna razlikovati dokumente i „dokumente“, zna da ima autentičnih dokumenata koji nisu vjerodostojni jer im je namijenjeno da sakriju istinu.

Uvjeran sam da je knjiga dr. Josipa Jurčevića dragocjeni doprinos našoj povijesnoj znanosti ne samo svojim pristupom nego i rezultatima.

Akademik Dubravko Jelčić

WIESBADEN

Preko New Yorka u Biebrich

|| O. dr. Rafael Romić 25 godina župnik u župi sv. Kiliana kod Wiesbadena. ||

Soba govori o njegovim osjećajima: plastike na zidu i mnoge slike. I jedna umjetnička slika razrušenog Dubrovnika iz kojeg se uzdiže šareni feniks. Taj grad je za Rafaela Romića najljepši na svijetu, zatim slijedi Wiesbaden. Tamo je već 25 godina župnik u župi sv. Kiliana. No, rođen je u mjestu južno od Dubrovnika. Odluka da postane franjevac u Jakovu se učvrstila nakon jednog masakra čije su žrtve bili i fratri Franjevačkog reda. Pri misi zadušnici je jedan franjevac kod nazočnih dečaka i mladih momaka izravno promicao redovničku službu. Cjelokupna situacija i otvoreno nagovaranje doveli su do sazrijevanja odluke da pođe u samostan. Ova odluka ponovno je učvršćena za vrijeme vojne službe. Tako je od Jakova postao Rafael. Godine 1966. u Zagrebu prima „Sacrae Theologiae Licentiatu“, a 1970. godine u Rimu stječe titulu doktora filozofije.

Nakon profesorskog rada u Dubrovniku i Zagrebu slijedi pet godina New Yorka, gdje među ostalim vodi jedan hrvatski televizijski program i hrvatski duhovni radio-program. Srčani udar za četrdesetogodišnjaka donosi kraj boravka u Sjedinjenim Američkim Državama i tako dolazi na red Wiesbaden. Ovdje je župa sv. Kiliana zamalo ostala bez vlastitog župnika, ali to nije htjela prihvatiti. Tadašnji predsjednik župskog vijeća, Hor-

st Keil, biskupa je već uznemiravao svojim prečestim dolaženjem, sjeća se jedan član župe. Kažu da je o. Rafael prvi strani župnik u jednoj njemačkoj župi u biskupiji. Iako je možda

Slavljenik o. Romić s delegatom o. Josipom Bebićem prije jubilejskog misnog slavlja.

na početku i bilo teško, pri Božjim službama pomoglo je ono povezujuće da se premoste ove poteškoće. Od svoga oca o. Rafael je dobio savjet da se nikad ne zadužuje. Toga se pridržava i kao voditelj župe. Onda se novac tako duga skuplja dok se ne skupi potreban iznos. No, i jedno geslo od majke mu je važno. Kaže da je u župi našao puno toga dobrog: dobre ljude, mnogobrojne župljane koje vrše dragovoljnu službu, to jest

rade bez naplate. On savjetuje da se u javnosti češće ide u potragu za dobrim.

U neposrednoj blizini dobrog nalazi se ono lijepo. I tako se ne treba čuditi njegovoj ljubavi prema umjetnosti – umjetničkim slikama, plastikama, posjetima kazališta. O. Rafael piše i pjesme. Objavio je do sada četiri zbirke pjesama, dvije na hrvatskom, dvije na njemačkom jeziku. Sloboda je u njima glavna tema. Otkud dolazi inspiracija? S inspiracijom je to tako kao i s Božjom milošću, objašnjava tajanstveno o. Rafael: „Ono što danas nedostaje, jest spremnost da se živi prema Božjoj volji.“

S o. Rafaelom župa je i na drugačiji način upoznala jednu zemlju: „On je potakao članove župe da posjete Hrvatsku, najprije bez njega, jer se nekoliko godina nije smio vratiti u Hrvatsku.“ Hrvat uvijek ostaje Hrvat. I tako su kod o. Rafaela njegova domovina i njegovi sunarodnjaci na neki način uvijek prisutni. Za razliku od mnogih drugih zajednica u biskupiji u župi sv. Kiliana stanje je gotovo kao u raju: jedna župa, jedan župnik. Prema njegovom mišljenju župnik bi u svojoj župi trebao imati i malo radosti. Mogu li to ona subraća u službi imati kojima su povjerene dvije, tri ili više župa, pita se on.

(emg, iz „Der Sonntag“, 3. 07. 2005.)

NOVOSTI

• **HKM Srednji Boden:** Od 1. rujna ove godine ustanovljena je Hrvatska katolička misija Mittelbaden (Srednji Baden) u nadbiskupiji Freiburg sa središtem u Karlsruheu. Područje nove misije obuhvaća područje koje su činile dosadašnje misije: Gagenau Rastatt, Karlsruhe, Offenburg i Pforzheim. Ustanovljenjem nove misije nabrojene misije prestaju sa samostalnim djelovanjem. Za voditelja misije imenovan je salezijanac don Ivo Nedić. U misiji će kao vikari-dušobrižnici djelovati salezijanci don Franjo Petrinjak i don Stjepan Porkivka, te pastorlani referent Dominik Spajić i pastoralni suradnik Ivan Bošnjak. U misiji će kao kooperatori djelovati o. Ivan Badurina i o. Miroslav Barun

• **HKM Mettman:** Od 1. rujna Hrvatsku katoličku misiju Mettman vodit će voditelj HKM Düsseldorf fra Branko Brnas. Vjernici HKM Mettman za sve svoje pa-

storalne potrebe mogu se obratiti na adresu: Van-Douven-Str. 8, 40227 Düsseldorf; tel. 0211 784 121.

• **HKM Gelsenkirchen:** Od 31. kolovoza voditeljem HKM Gelsenkirchen postaje voditelj HKM Bochum vlč. Vinko Delinac. Kao pastoralne suradnice na području obje te hrvatske misije djelovat će Luca Zovko i Jelena Petković. Pastoralna suradnica Anica Trstenjak 31. listopada odlazi u mirovinu.

• **HKM Mülheim a.d. Ruhr i Duisburg:** Od 1. kolovoza o. Vidan Mišković postao je voditeljem hrvatskih katoličkih misija Mülheim a.d. Ruhr i Duisburg. Kao pastoralni suradnik u obje misije nastavlja djelovati Josip Vukadin. Za sve pastoralne potrebe vjernici se mogu obratiti na adresu: Eberhardstr. 40, 45476 Mülheim a.d. Ruhr; tel. 0208 3758806.

Godišnji susret misijskih zajednica

Članovi misije Bamberg kojoj pripadaju zajednice u Bambergu, Bayreuthu, Coburgu i Rothenburgu o.s. Tauber jednom se godišnje okupe na zajedničkom susretu. Svake godine se održava u drugom gradu. Organizator ovogodišnjeg susreta u Coburgu, održanog u subotu 2. srpnja u crkvi sv. Marije, bila je zajednica Coburg i voditelj misije o. Marko Pavlečić. Na misnom slavlju ministrirali su ministri iz svih zajednica. Nakon misnog slavlja vjernici su se družili u župnoj dvorani uz domaće specijalitete što su i domaćini iz Coburga pripremili. Za dobro rasposloženje pobrinuo se Stipe Gavranović koji je do kasnih sati na harmonici pratio pjevanje hrvatskih pjesama. Sljedeći susret održat će se sljedeće godine u Bambergu.

Pavo Mikić

Okupljeni vjernici za vrijeme misnog slavlja

U SPOMEN

Ivan Milanović
svećenik

Svećenik Ivan Milanović je bio više od 25 godina na službi u Njemačkoj.

U Bekehtincima, u župi Vuka u Đakovačkoj i srijemskoj biskupiji pokopan je u petak 1. srpnja svećenik Ivan Milanović, koji je preminuo 28. lipnja u Tübingenu, u 63. godini života. Pogrebni obredi započeli su misom zadušnicom u crkvi sv. Florijana koju je predvodio đakovački i srijemski biskup Marin Srakić u zajedništvu s pomoćnim biskupom Đurđem Hranićem. U obredima je sudjelovalo 45 svećenika, sestre redovnice različitih družbi, predstavnici županijskih i gradskih vlasti iz Osijeka te više stotina vjernika.

U homiliji biskup Srakić govoreći o pokojnikovu životu je istaknuo: „Don Ivo se našao u inozemstvu u vrijeme osnivanja hrvatskih katoličkih misija i u vrijeme velikoga pritiska jugoslavenskih vlasti protiv njihova djelovanja. Kao i mnogi drugi sinovi hrvatskoga naroda proglašen je državnim neprijateljem, zbog čega godinama nije smio dolaziti u svoje rodne Bekteince. U inozemstvu ga je zatekao i Domovinski rat. U tome je razdoblju mnogo učinio za svoju domovinu Hrvatsku, za njezinu slobodu i samostalnost koje je uvijek sa-

njavao. Mnogi hrvatski ljudi od politike našli su u njega i konačista i uputa kome se obratiti u tim teškim vremenima. Organizirao je skupljanje materijalne pomoći, napose za grad Osijek.“ Njega doista možemo smatrati najvećim donatorom i utemeljiteljem Karmela sv. Josipa u Đakovačkoj Breznici.“

Liturgijski obred ukopa, podno središnjega križa na groblju u Bekehtincima, predvodio je pomoćni biskup Hranić. Svećenik Ivan Milanović rodio se u Bekehtincima 7. kolovoza 1942. godine. Ulazi u Dječjačko sjemenište u Zagreb, gdje postaje kandidat Družbe Isusove u kojoj je djelovao 26 godina. Za svećenika je zaređen 27. lipnja 1971. godine. Djeluje u hrvatskoj katoličkoj misiji u Hanau, u Njemačkoj 1972.–1974., a kasnije u Ulmu (1974.–1978.). Godinu dana djeluje kao župni vikar u Rechberghausenu (1978.), nakon čega tijekom 19 godina vrši župničku službu u Rutesheimu u biskupiji Rottenburg – Stuttgart, u koju je inkardiniran 1982. godine. Od umirovljenja je živio u Osijeku, u blizini donjogradske župne crkve Preslavnoga Imena Marijina. (IKA/BTU)

Pomozimo hrvatske učenike u Rumunjskoj

Dvadeset hrvatskih katoličkih misija diljem svijeta mogu mjesečnim prilogom od 5 eura pomoći da četvero hrvatskih učenika iz Karaševa, Lupaka i Ravnika u Rumunjskoj nastave školovanje u Rečici. Zbog iznimno teških materijalnih uvjeta školovanje će morati prekinuti: Ana Iovanac i Jasmina Radici iz Lupaka, Giurgulena Miritu iz Karaševa i Christian Gherlitu iz Ravnika. Pomoći mogu i vjernici iz Hrvatske, a novac se može slati na devizni račun splitskih Službenica Milosrđa u Ravniku: S. Anita Strujić, Raiffeisen Bank, P-ta 1 Decembrie nr. 4, Resita, kont: RO66RZBR 0000060005430235. Sve obavijesti: Tomislav Vuković, Glas Koncila, tel: 01/4874–300 ili 4874-307.

OBAVIJESTI

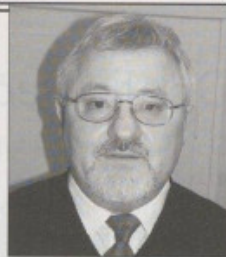
• **Godišnji pastoralni skup hrvatskih svećenika, đakona i pastoralnih suradnika i suradnika iz Zapadne Europe** održat će se od 10. do 13. listopada u Bildungszentrum „Kardinal–Döpfner–Haus“, Domberg 27, 85354 Freising, u Freisingu. Ovogodišnja je tema „Budućnost hrvatskih katoličkih misija.“

• **Dom za starije i nemoćne osobe „Kuća sv. Franje“** nalazi se u Odri kod Zagreba. Daljnje obavijesti: tel. 00385 1 6269300; www.kuca-sv-franje.hr

10

Jedno, dvojno ili višestruko državljanstvo?

Piše:
Stjepan
Herceg

Tek što se nakon dugogodišnjih svađa oko donošenja novog Zakona o državljanstvu situacija na terenu u Njemačkoj smirila, a sve su se političke strane, a čini mi se i stranci pomirili s promjenama koje su od 1. siječnja 2000. stupile na snagu, odjednom se ovog proljeća u tisku pojavila vijest da je najvjerojatnije preko 50.000 Turaka, njemačkih državljanina to državljanstvo ponovno izgubilo. Nastala je smutnja i mnogi „Nijemci“ a među njima i hrvatski, koji u džepu nose dvije putovnice zapitali su se nisu li i oni ostali bez njemačkoga državljanstva?

Ponajprije treba istaknuti da Njemačka 1. siječnja 2000. godine nije izglasala neki potpuno novi Zakon o državljanstvu. Radi se o reformi Zakona iz 1913. godine. Istina, vladajuća koalicija je bila naumila izvršiti temeljitu obnovu toga Zakona. Zbog otpora oporbe i njemačkog pučanstva općenito, dogovoren je između vladajuće koalicije i oporbe takozvani „opcijski model“ u kojem je došlo samo do nekih promjena u postojećem Zakonu, koje na oko nisu velike, ali dugoročno gledano mogu imati trajnije posljedice.

Najbitnija promjena je u tome što je uz postojeću „vezu po krvi“ (Ius sanguinis) uveden i „teritorijalni princip“ (Ius soli). To znači da djeca stranaca koja su nakon 1. siječnja 2000. rođena u Njemačkoj pod određenim uvjetom rođenjem stječu njemačko državljanstvo. Uvjet je da jedan od roditelja najmanje osam (8) godina regularno boravi u Njemačkoj. Takova djeca zadržavaju i državljanstvo svojih, jednog ili oboje roditelja. Po navršetku punoljetnosti (18 godina) ti se mladi moraju pismenom izjavom najkasnije do navršene 23. godine života izjasniti koje državljanstvo žele zadržati, njemačko ili ono svojih roditelja. Izjavi li netko da želi zadržati „svoje“ državljanstvo, automatski gubi njemačko državljanstvo. Isto vrijedi i nakon navršene 23. godine života ako se netko nije izjasnio. Ukoliko netko izjavi da želi zadržati njemačko državljanstvo, obvezatan je do navršene 23. godine života podastrijeti otpust iz drugog državljanstva. Ukoliko to ne učini, gubi njemačko državljanstvo osim u slučajevima da je pismenim putem zatražio zadržavanje prijašnjeg državljanstva. Svi ostali stranci mora-

ju njemačko državljanstvo zatražiti pismenim putem. Tako na primjer stranci koji osam godina redovito borave u Njemačkoj imaju pod određenim uvjetima pravo da na zahtjev dobiju njemačko državljanstvo.

Koje državljanstvo vrijedi?

Ovo se pitanje često postavlja i na njega slijede razni, točni, a i netočni odgovori. Ponajprije treba pojasniti da mnoge zemlje, među njima i Njemačka ne žele da njihovi državljani imaju dvostruko ili višestruko državljanstvo. Zato one kod zahtjeva za svoje državljanstvo redovito traže otpust iz prijašnjeg državljanstva. Ima međutim i zemalja kojima je svejedno imaju li njihovi državljani i neko drugo ili treće državljanstvo. Među njih spada i Hrvatska.

Međutim i države koje izbjegavaju dvojna državljanstva, često na temelju bilateralnih sporazuma i samim Zakonom o državljanstvu iznimno dozvoljavaju više državljanstava. Tako Njemačka među inim dozvoljava dvojno državljanstvo: a) gotovo svim državljanima Europske Unije kod kojih postoji i obostranost; b) osobama koje su kao djeca stranaca po rođenju stekle njemačko državljanstvo do navršene 23. godine života; c) djeci iz mješovitih, njemačko-stranih brakova; d) osobama koje usprkos zahtjevu ne mogu dobiti ispis iz prijašnjeg državljanstva; e) osobama čije države ne otpuštaju iz svojih državljanstava; f) osobama koje su svoju državu napustile iz političkih razloga; g) osobama koje bi temeljem ispisa iz prijašnjeg državljanstva imale negativne ekonomske posljedice. Iz navedenoga je vidljivo da veliki broj stanovnika SR Njemačke ima legalno dvojna i višestruka državljanstva. Međutim ima i onih koji u tajnosti drže svoje drugo ili treće državljanstvo. Stranci koji ispunjavaju zakonom propisane uvjete, na zahtjev redovito dobivaju njemačko državljanstvo ako predlože otpust iz prijašnjeg državljanstva. Poznato je da su mnogi „novi Nijemci“ nakon dobivanja njemačkog državljanstva ponovno tražili svoje prijašnje državljanstvo kojega otpustom redovito nisu bili izgubili. Nije bio rijedak slučaj da su kod svojih diplomatskih predstavništava istog dana kad su zatraž-

ili otpust, na drugom šalteru zatražili ponovni primitak u prijašnje državljanstvo. To je do 31. 12. 1999. godine bilo moguće jer je Zakon iz 1913. godine to dozvoljavao svima koji su svoje prebivalište imali u Njemačkoj. Tako su mnogi stranci s prebivalištem u Njemačkoj, nakon otpusta ponovno dobivali prijašnja državljanstva i putne isprave, a da su pri tom legalno zadržavali i njemačko državljanstvo. Državljanin bivše Jugoslavije raspadom iste nisu automatski, bez zahtjeva dobivali neko od državljanstava novonastalih država. Ako su kod podnošenja zahtjeva boravili u Njemačkoj, bili u posjedu njemačkog državljanstva i do 31. 12. 1999. zatražili i dobili državljanstvo nove države (npr. Hrvatske), nisu automatski izgubili njemačko državljanstvo.

Problem nastaje stupanjem na snagu gore navedenog Zakona o državljanstvu 1. siječnja 2000. godine. U § 25 Zakona o državljanstvu već je i prije bilo regulirano da njemački državljani koji na zahtjev steknu neko drugo državljanstvo, automatski gube njemačko. Iznimka je bila ako su svoje prebivalište imali u Njemačkoj. U novom Zakonu dolazi do male ali bitne promjene: ukinuta je iznimka tzv. „Inlandskausal“ pa svaki njemački državljanin koji poslije 01. 01. 2000. zatraži i dobije neko drugo državljanstvo, bez obzira na njegovo prebivalište automatski gubi njemačko državljanstvo. Važno je znati da se stjecanjem drugoga državljanstva automatski gubi njemačko, bez obzira na to je li to poznato njemačkim organima ili nije. Od toga trenutka te su osobe ponovno stranci u Njemačkoj i potrebna im je dozvola boravka. Kako njemački organi nisu u stanju sa sigurnošću utvrditi je li neki njihov državljanin poslije 1. 1. 2000. zatražio i dobio neko drugo državljanstvo, on će se i dalje, do mogućeg otkrića voditi kao Nijemac. Netko ne želi živjeti pod rizikom odnosno „nezakonito“, neka se obrati mjesnom Uredu za strance gdje će mu se savjetovati što je najbolje učiniti. Najvjerojatnije će mu Ured za strance izdati neograničenu dozvolu boravka. ■

Dobar liječnik

Stari Toma preporučuje svom prijatelju novog liječnika pa kaže:

- On ti je jako dobar doktor. Prije je liječio pokojnog Matu, pokojnu lvu, pokojnog Nikolu...

Bogataši

Prepućavala se dva bogataša, koji je bogatiji.

- Ja imam toliko novca, da mogu kupiti cijeli svijet!
- Ja ga ne prodajem!

Tata sve zna

- Tata, kako lete zrakoplovi?
- Ne znam sine.
- A zašto brod ne potone?
- Ne znam sine.
- Tata, ljutiš li se ti što te svašta pitam?
- Naravno da ne, sine, pa kako ćeš drugačije naučiti?

Zijavanje

Otac: — Kad zijevaš, stavi ruku na usta!

Sin: — Ne pomaže. Već sam pokušao, ali opet zijevam.

Deklinacija

- Marko, dekliniraj imenicu bakalar! — reče učiteljica.
- Bakalar, bakalara, bakalaru...
- Dobro, a sad reci instrumental — kim, s čim?
- S krumpirima.

Životna priča

Neki vozač automobila došao na vrata raja, a sv. Petar će mu:

- Dođi i ispričaj nam svoju priču!
- Bio jednom jedan zavoju....

Grmljavina

Vodič će skupini izletnika na slapovima Nijagare:

- Kad bi gospođe malo zašutjele, čuli bismo veličanstvenu grmljavinu!

Upoznavanje

Mlada se osoba predstavlja starijoj.

Gosti se prvi predstavljaju domaćinima.

Muškarac se prvi predstavi ženi.

Mlada žena se predstavlja starijem muškarcu.

U poslovnom odnosu osoba nižeg položaja predstavlja se osobi višeg položaja.

Pri predstavljanju pogledajte u oči.

Predstavite se jednostavno.

Nastojte zapamtiti ime predstavljene osobe.

Domaćin međusobno upoznaje goste.

Možete i glasno objaviti ime novih gostiju.

Bolje je ljude upoznati sva puta nego nijedanput.

Pri upoznavanju muškarci trebaju ustati.

Ženske osobe pri upoznavanju ne ustaju.

Ne prekidajte razgovor dvoje ljudi da biste nekog predstavili.

Novu osobu nije potrebno predstaviti baš svim prisutnima.

Muškarca treba predstaviti ženi.

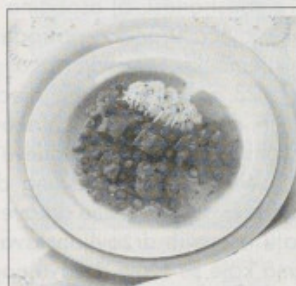
Mlađu ženu treba predstaviti starijoj ženi.

Bračni par predstavljajte zajedno.

Pri predstavljanju parova recite samo njihova imena. Upoznavanjem ne stvarajte gužvu na nogostupu.

Osmijehnite se pri upoznavanju.

Janjetina s graškom

Sastojci: 50 dkg janjetine; 6 žlica ulja; 2 glavice luka; 2 žlice pirea od rajčice; 1 kg zamrznutog ili 1,5 kg svježeg graška; 1 vezica peršina; 1 žlica Vegete; sol; papar.

Pretpriprema: Meso oprati i narezati na komadiće. Nasjeckati luk i peršin. Rajčicu razmutiti s malo vode. Odmrznuti (očistiti) grašak.

Priprema: Na vrućem ulju dobro popržiti janjetinu sa svih strana i dodati luk i rajčicu. Kratko dinstati, zatim dodati grašak, Vegetu,

posoliti i popapriti. Polako dinstati, povremeno dolijevati vodu. Kad meso omekša, dodati nasjeckan peršin.

Posluživanje: Uz ovo jelo poslužite pire od krumpira i sezonsku salatu.

RJEŠENJE IZ PROŠLOG BROJA

S	D	B	E	N	E	D	I	K	T	X	V	I
K	O	L	O	V	O	Z	B	O	R	E	R	
A	D	U	T	A	N	T	I		L	A		E
G	O	D	I	N	E		Z	R	A	Č	E	N
E	S		Č		T	A	L	I	N	A		E
R	M	K		A	I	R	E	N		R	S	
R	O	M	A	N		S	T	A	R	A	T	E
A	M	E	B	A							A	R
K	U	R	I	R							S	T
	S	I	O								L	I
P	E		G	O							A	K
O		A	E	D							M	A
K	Ö	L	N								K	H
L	E	K	E	N	I	K		M	L	A	D	E
O		E	Z	O	F	A	G	U	S		R	I
N	A	M	A	T	A	T	I		D	R	I	N
I	L	I		A		I	T	A		E	J	
T	I	J	A	R	I	C	A		E	L	E	N
I	N	A	T		K	A	N	A	R	I	N	A

Nagrađen: Nikola Sarić, Lindlar

Pastoralni suradnik Ivan Rušev u mirovini

U nedjelju 12. lipnja pastoralni suradnik u Hrvatskoj katoličkoj misiji Aachen Ivan Rušev nakon 27 godina djelovanja oprostio se i otišao u mirovinu. Liturgijsko slavlje u tom je povodu u crkvi sv. Petra predvodio delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josip Bebić, u zajedništvu s domaćim župnikom fra Franjom Trogrićem i o. Vjekom Matićem. Na kraju misnog slavlja zahvalnu riječ izrekao je Ivan Rušev i to najprije Trojedinom Bogu i biskupiji Aachen koja mu je omogućila da kao pastoralni suradnik djeluje među svojim narodom; svojoj supruzi Ani i djeci: Valentinu, Vesni i Branimiru na razumijevanju i pomoći u radu; nazočnim vjernicima i članovima misijskog vijeća na strpljivosti u međusobnom ophođenju te je svima želeo nastavak suradnje sa svojim dušobrižnikom.

Nakon teološke izobrazbe u Zagrebu Ivan Rušev dolazi u Njemačku gdje je djelovao na njemačkoj župi. U Aachen je stigao 1973. gdje je studirao opću pedagogiju, sociologiju i psihologju. U siječnju 1974. sklopio je brak sa suprugom Anom. Rodili su troje djece. Uz studij je radio u domu za mladež s posebnim potrebama, a dvije je godine predavao vjeronauk na gimnaziji, a neko vrijeme vjeronauk i sociologiju na realnoj školi. Od Velike Gospe 1978. biskupijski je namještenik dodijeljen HKM Aachen gdje je djelovao do odlaska u mirovinu. ■

Snimio: A. Graić

Mise uz glazbu mladih

Mladi iz
HKM
Mannheim
pjevu na
misama uz
glazbu mla-
dih u Hei-
delbergu i

Mannheimu. Neki od njih putuju i više od 50 km kako bi

stigli na probe. Mladi vježbaju četvrtkom uvečer u 18.30 sati u Mannheimu, a nedjeljom u 15 sati (prije svete mise) u Heidelbergu. Trude se učiti i liturgijsku glazbu, promičući osobito djela suvremenih hrvatskih skladatelja duhovne glazbe. Tijekom mise oni su također aktivni kao čitači molitava vjernika i biblijskih čitanja. Mise su uz glazbu mladih dobro posjećene, a redovito se nakon završne mise može čuti potpora prisutnih vjernika: „Lijepo ste pjevali, kada ćemo vas čuti ponovno!?”

Srebrni bračni jubilej

U subotu 27. kolovoza u prostorijama Hrvatske katoličke misije Giessen Veronika i Mato Valjan proslavili su 25. obljetnicu braka. Službu riječi i obred obnove bračnih obećanja u nazočnosti njihovih prijatelja predvodio je Ivo Blajić, župnik u Krofdorf-Bieberu.

Jedna od njegovih filijala nalazi se u Lollar-Odenhausenu, gdje Valjani žive. Veronika i Mato upoznali su se u Ljubljani, gdje su se civilno vjenčali 19. srpnja, a crkveno u Ovčarstvu, 25. srpnja 1980. Rodili troje djece: Katarinu (umrla s dva i pol mjeseca), te sinove Luku (1981.) i Miroslava (1983.). Mato je počeo raditi u HKM Giessen 10. travnja 1985. kao pastoralni suradnik. Za stalnoga đakona zaređen je 30. svibnja 1993.

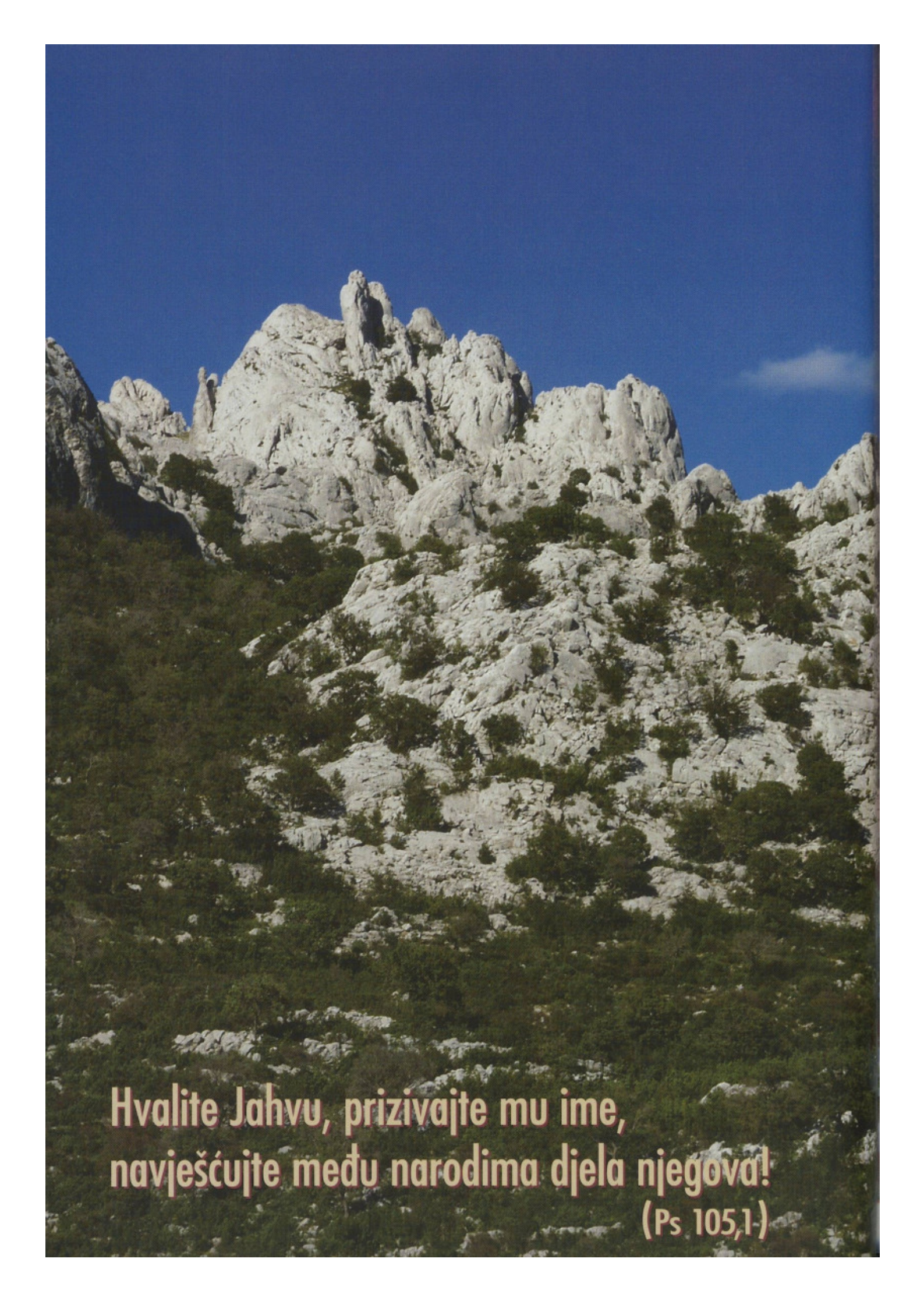
Festival hrvatskih zabavnih pjesama

U subotu 25. lipnja u Mönchengladbachu je održan 3. festival hrvatskih zabavnih pjesama. Kao i ranijih godina djeca su u prepunoj dvorani s velikim oduševljenjem pjevala pjesme hrvatskih pop-zvijezda. Nastupilo je 13-toro djece: petoro iz Moersa i osmoro iz Mönchengladbacha u dobi 8-15 godina. Veliki trud djece urodio je plodom tako da su svojim pjevanjem oduševili prisutne, starije i mlađe, a posebno djecu. Prvo mjesto osvojila je Gabrijela Kožlovac, drugo Antonija Kuliš, a treće Brigita Ahmetović.

Kalendar za 2006.

Hrvatski dušobrižnički ured je tiskao jednolisni zidni kalendar za 2006. godinu sa slikom Gospe Trsatske. Na kalendaru su istaknuti termini hodočašća Hrvata u njemačka svetišta. Daljnje obavijesti i narudžbe na tel.: 0049(0)6919540480; fax: 0049(0)69195404824; E-Mail: kroatenseelsorge@t-online.de

[illegible]

**Hvalite Jahvu, prizivajte mu ime,
navješćujte među narodima djela njegova!
(Ps 105,1)**